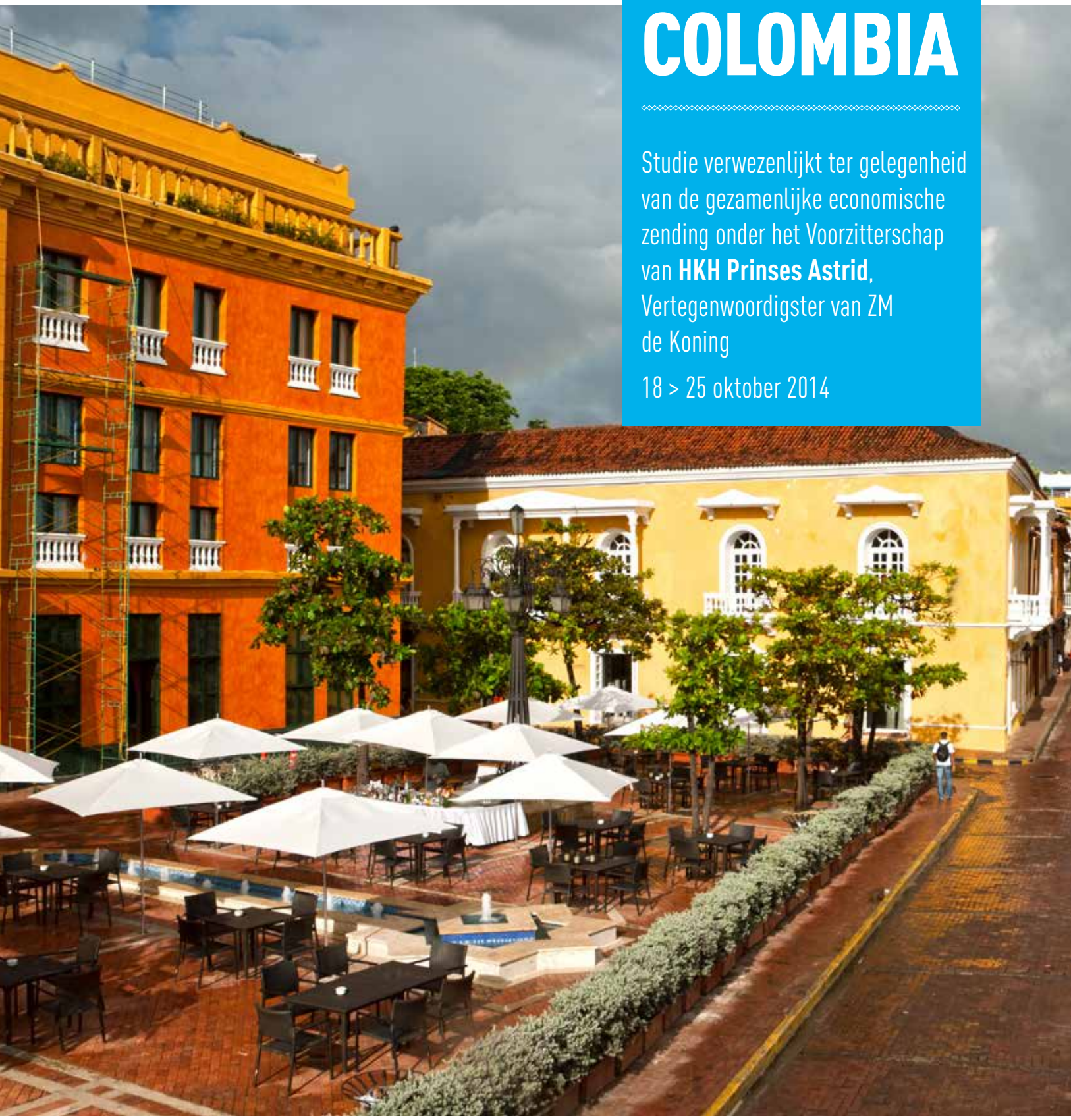
COLOMBIA

Studie verwezenlijkt ter gelegenheid van de gezamenlijke economische zending onder het Voorzitterschap van **HKH Prinses Astrid**, Vertegenwoordigster van ZM de Koning

18 > 25 oktober 2014

agentschap voor
buitenlandse handel

VOORWOORD

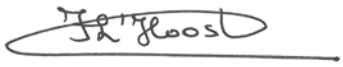
Colombia is een van de snelst groeiende economieën van het Latijns-Amerikaanse continent. Dankzij groeicijfers van gemiddeld 4,7% op jaarbasis gedurende de voorbije vier jaar wordt de republiek in een adem genoemd met de CIVETS-landen, een nieuwe generatie van tijgereconomieën.

Deze gunstige situatie is het resultaat van een verbeterde veiligheidsomgeving, in combinatie met de economische politiek van de huidige president Santos, herkozen in juni 2014, gericht op het aantrekken van buitenlandse investeringen, het bevorderen van de macro-economische stabiliteit, het aanpakken van de hoge werkloosheid en het verbeteren van het zakenklimaat. Ook wordt ondersteuning geboden aan 5 kernsectoren of "locomotieven van groei en jobcreatie", namelijk infrastructuur, huisvesting, mijnen & energie, landbouw, en innovatie. Deze domeinen zijn stuk voor stuk van vitaal belang. Ze groeien sneller dan de rest van de economie en verwacht wordt dat zij ook naar de toekomst toe een groot potentieel bieden.

Tegelijkertijd wordt de externe dimensie belangrijker. Colombia opent zich steeds meer voor buitenlandse investeerders en er wordt werk gemaakt van een verbreding en verdieping van de internationale relaties, zowel op bilateraal als op multilateraal niveau. In dit kader kan ook de recentelijk afgesloten vrijhandelsovereenkomst tussen Colombia en de Europese Unie worden begrepen. Dit verdrag is provisioneel van kracht sinds 1 augustus 2013 en zal ertoe leiden dat exporteurs, aan het einde van de overgangsperiode, jaarlijks meer dan EUR 500 miljoen zullen besparen op douanetarieven alleen al. Op termijn zal het akkoord resulteren in een stabielere, transparantere, beter voorspelbare en meer afdwingbare handelsomgeving.

Het is in deze context dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel, in samenwerking met zijn gewestelijke partners "Flanders Investment & Trade", "Brussel Invest & Export" en het "Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers", deze Prinselijke zending organiseert. We zijn ervan overtuigd dat dit voor onze bedrijven de kans bij uitstek zal zijn om blijk te geven van hun knowhow, zodat ze al hun troeven op de Colombiaanse markt zullen kunnen uitspelen.

We wensen u veel plezier bij het lezen van deze studie die de eerste stap vormt op weg naar Colombia.

Fabienne L'Hoost

Adjunct-Directeur-generaal

Marc Bogaerts

Directeur-generaal

EXECUTIVE SUMMARY

Het aanzien van Colombia is niet altijd positief geweest. Sinds meer dan 4 decennia wordt het land geconfronteerd met gewapende binnenlandse conflicten. Het harde optreden gedurende de voorbije legislaturen tezamen met het economische beleid van president Santos hebben echter hun vruchten afgeworpen.

In 2013 tikte de groei af op 4,2%, een onmiskenbaar positief resultaat en tevens een van de hoogste van het continent. Ook voor de toekomst voorspelt het Economist Intelligence Unit een aanhoudende toename, gedragen door een stijgende binnenlandse vraag en de nettokapitaalvorming.

De positieve groeivooruitzichten leidden er samen met stijgende inflatieverwachtingen toe dat de Centrale Bank van Colombia in april 2014 haar spilrente verhoogde met 25 basispunten tot 3,50%. Als onderdeel van het monetair beleid werd in diezelfde periode ook het dollaraankoopprogramma verlengd, een beslissing die de druk op de Colombiaanse Peso en de exportgerichte sectoren als gevolg van de grote instroom van buitenlands kapitaal moet verlichten.

Internationaal wenst Colombia haar positie te verstevigen door een verdere internationalisering van haar economie. De regering werkt aan een uitbreiding van het aantal handels-, investerings- en dubbelbelastingverdragen, met een steeds breder wordende groep van landen. Ook wordt de samenwerking in internationale organisaties versterkt.

De verschillende verdragen geven aanleiding tot een reeks handels- en investeringsopportuniteiten voor zowel de lokale als de buitenlandse bedrijven. Deze situatie heeft niet enkel een positief effect op de internationale handelsbetrekkingen, waarbij zowel de uitvoer als de invoer een toenemende trend vertonen, maar beïnvloedt ook de directe buitenlandse investeringen op een positieve manier. Sinds 2010 laat het land jaar na jaar records optekenen. Deze groei wordt mede gestimuleerd door het aantrekkelijke nationaal-juridisch kader.

Private, publieke en buitenlandse investeringen hebben de wind in de zeilen en richten zich op de meest beloftevolle sectoren. In deze studie komen drie sectoren aan bod waarin de handelsmogelijkheden legio zijn: de agro-industrie, constructie & infrastructuur en de energiesector.

Colombia is een van de landen met de grootste biodiversiteit ter wereld en beschikt over een overvloed aan natuurlijke rijkdommen, factoren die het land ontegensprekelijk een concurrentievoordeel verschaffen. De republiek is niet enkel actief op de internationale markt van de primaire voedingswaren, maar specialiseert zich recentelijk ook in "food & beverage-processing". Deze branche is sterk afhankelijk van import, zowel wat de ingrediënten als wat de uitrustingsgoederen betreft. De stijgende koopkracht van de laatste jaren doet de vraag naar duurdere kwaliteitsproducten stijgen. Deze situatie opent natuurlijk de deuren voor onze exporteurs.

In het tweede hoofdstuk zien we ook dat de economische bloei de nood aan een robuust infrastructuurnetwerk aanzienlijk heeft verhoogd. De opwaardering en uitbreiding van de verschillende componenten van de transportstructuur krijgen dan ook bijzondere aandacht. Naast een verbetering van het transportnetwerk voorziet de overheid in een upgrade van de sociale infrastructuur. Subsectoren als huisvesting, jeugdcentra, overheidsgebouwen en het gevangeniswezen behelzen interessante opportuniteiten.

De republiek is er tot slot in geslaagd haar koolwaterstofsector nieuw leven in te blazen. De olie-, gas- en steenkoolbranches kennen, na

een periode van dalende output en stagnerende investeringen, opnieuw een heuse boom. Om een verdere diversifiëring van de energiemix te bewerkstelligen, zet de overheid sinds kort ook in op hernieuwbare energiebronnen zoals waterkracht, biomassa, wind- en zonne-energie.

In een eerste deel zal het macro-economische kader nader worden bekeken. Daarna volgt een sectorale analyse die zich toespitst op de hierboven vermelde sectoren. De studie besluit met een hoofdstuk over Belgische succesverhalen in Colombia.

INHOUD

VOORWOORD 3

EXECUTIVE SUMMARY 5

1. ALGEMENE GEGEVENS 8

2. ECONOMISCHE GEGEVENS 12

2.1 KERNINDICATOREN 14

2.1.1 BBP 14
2.1.2 Inflatie 18
2.1.3 Rentevoeten 19
2.1.4 Wisselkoersen 20
2.1.5 Werkgelegenheid 22

2.2 INTERNATIONALE SAMENWERKING 23

2.3 BUITENLANDSE HANDEL 25

2.4 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN 30

2.5 RISICOBEOORDELING 32

2.5.1 Risicobeoordeling volgens de Credendo Group 32
2.5.2 Andere risico-indicatoren 34

3. SECTORALE BENADERING 36

3.1 AGRO-INDUSTRIE 38

3.2 CONSTRUCTIE 40

3.2.1 Transportinfrastructuur 40
3.2.2 Sociale infrastructuur 43

3.3 ENERGIE 45

3.3.1 Koolwaterstofsector 45
3.3.2 Hernieuwbare energie 47

4. RECENTE SUCCESVERHALEN 50

FYTOLAB 52
ERC BELGIUM SA 53
SCABAL 54

5. NUTTIGE ADRESSEN 56

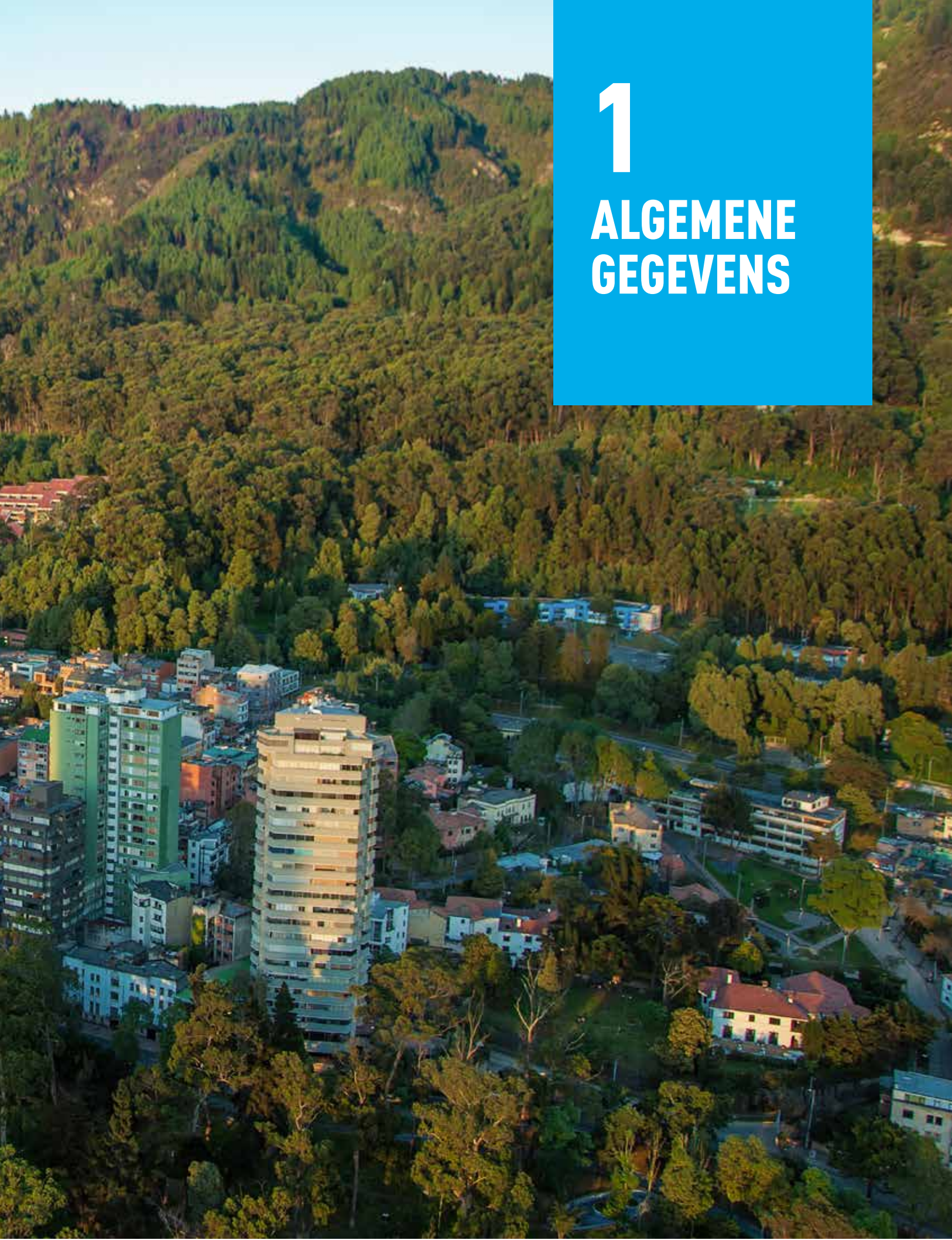
5.1 IN BELGIË 58

5.2 IN COLOMBIA 58

5.3 NUTTIGE WEBSITES 59

6. BRONNEN 60

1 ALGEMENE GEGEVENS

De Republiek Colombia is een eenheidsstaat ingedeeld in 32 departementen en het Hoofdstedelijk District van Bogota. De huidige grondwet dateert uit 1991 en werd meermaals geamendeerd.

BEVOLKING

Het land bevindt zich middenin een demografische transitie, als gevolg van een gestage afname van de vruchtbaarheid. Het geboortecijfer is gedaald van meer dan 6 kinderen per vrouw in de jaren '60 tot net boven het vervangingsniveau vandaag. Dit is het resultaat van een toegenomen alfabetisering, diensten voor gezinsplanning en verstedelijking.

- Met meer dan 48 miljoen inwoners telt Colombia de 2e grootste populatie van Zuid-Amerika, na Brazilië en de 28e grootste in de wereld.
- De bevolking (98%) is geconcentreerd in het gebied gelegen tussen de oostelijke Cordilleras en de Stille Oceaan. In dit gedeelte bevinden zich ook de grote steden: de hoofdstad Bogotá (8,74 miljoen inwoners), Medellín (3,49 miljoen inwoners), Cali (2,35 miljoen inwoners) en Barranquilla(1,83 miljoen inwoners). 75% van de bevolking leeft in verstedelijkt gebied.
- De bevolking bestaat uit circa 58% mestiezen, 20% blanken, 14% mulatten, 4% zwarten, 3% afro-Colombianen en 1% indianen.
- De gemiddelde leeftijd is 28,9 jaar. De levensverwachting is voor vrouwen 78,61 jaar en voor mannen 72,08 jaar. 55% van de inwoners zijn jonger dan 30 jaar. De alfabetiseringsgraad bedraagt 93,6%.
- De geslachtsverhouding binnen de totale populatie is gelijk aan 0,98:1, wat betekent dat er 980 mannen zijn op 1000 vrouwen. In de jongste leeftijdscohorte (0 jaar tot 14 jaar) is de verhouding omgekeerd en bedraagt de ratio man/vrouw 1,05:1.

TAAL

De officiële landstaal is het Spaans. Colombia is de thuisbasis van de derde grootste Spaanssprekende bevolkingsgroep ter wereld, na Mexico en Spanje. Daarnaast worden er verschillende inheemse talen gesproken.

RELIGIE

De meerderheid van de Colombianen is rooms-katholiek (90%). De andere religies vertegenwoordigen slechts 10% van de bevolking.

LIGGING

Gelegen in de noordwestelijke hoek van Zuid-Amerika is Colombia het enige land in de regio dat zowel aan de Pacifische als aan de Caraïbische Oceaan grenst. De staat bezit 3.208 km aan kustlijnen en 6.309 km aan grenzen met Panama, Venezuela, Brazilië, Peru en Ecuador.

OPPERVLAKTE

De oppervlakte van het land bedraagt 1.138.910 km^2 of ongeveer 38 keer België, waarvan 1.038.700 km^2 landmassa en 100.210 km^2 wateroppervlak. Dit maakt van Colombia het 26e grootste land ter wereld. Meer dan de helft van het territorium is bedekt met natuurlijke bossen.

KLIMAAT

Het klimaat varieert van tropisch aan de kust tot gematigd op de hoogvlaktes. Het regenseizoen duurt van april tot november en het droogseizoen loopt van december tot maart. In het zuiden houdt het droogseizoen aan tot de maanden juni en augustus. Bogota, gelegen op een hoogte van 2.560 meter, kent in oktober, met een regenval van 160 mm, de natste maand van het jaar.

NATUURLIJKE HULPBRONNEN

Colombia beschikt over een aanzienlijke hoeveelheid natuurlijke rijkdommen: petroleum, natuurlijk gas, steenkool, ijzererts, nikkel, goud, zilver, platina, koper, smaragden en waterkracht.

TIJDSVERSCHIL

Het land bevindt zich in de tijdszone GMT -05:00. In de winter bedraagt het verschil met België 6 uur, terwijl dit in de zomer 7 uur is.

MUNT

De nationale munt is de Colombiaanse Peso (COP). Een Peso staat gelijk aan 100 centavos. Op 1 augustus was 1 EUR 2.519, 4671 COP waard. (Zie punt 2.1.4 Wisselkoersen)

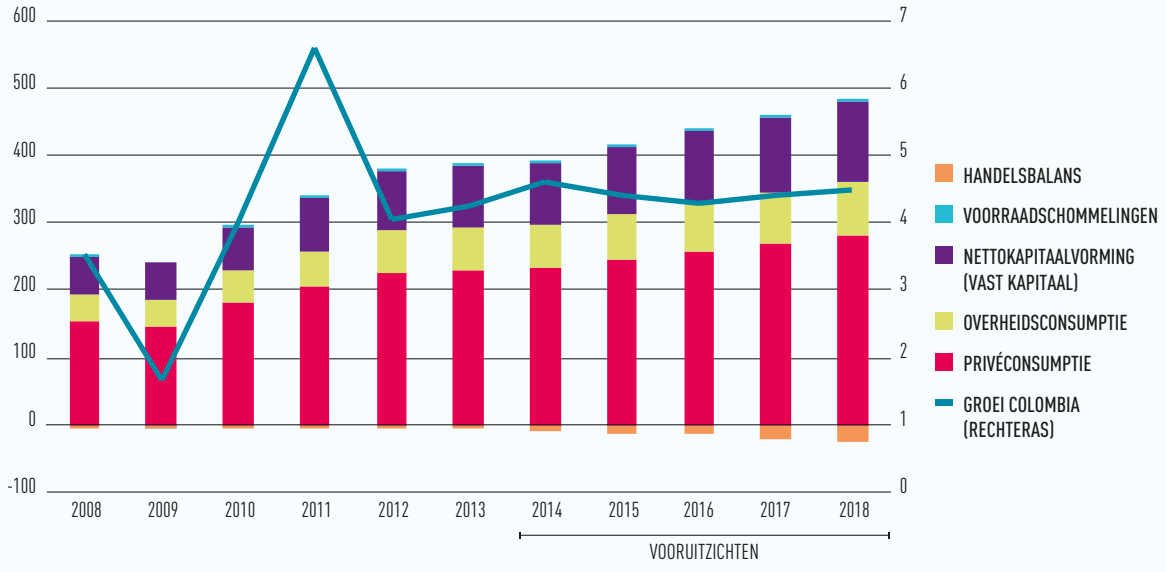
2 ECONOMISCHE GEGEVENS

2.1 KERNINDICATOREN 14
2.1.1 BBP 14
2.1.2 INFLATIE 18
2.1.3 RENTEVOETEN 19
2.1.4 WISSELKOERSEN 20
2.1.5 WERKGELEGENHEID 22
2.2 INTERNATIONALE SAMENWERKING 23
2.3 BUITENLANDSE HANDEL 25
2.4 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN 30
2.5 RISICOBEOORDELING 32
2.5.1 RISICOBEOORDELING VOLGENS DE CREDENDO GROUP 32
2.5.2 ANDERE RISICO-INDICATOREN 34

2.1 KERNINDICATOREN

2.1.1 BBP

NOMINALE BBP (in miljard courante USD) EN GROEI VAN HET REËLE BBP (in %)

Bron: EIU (mei 2014)

Het bruto binnenlands product is de belangrijkste indicator om de economische gezondheid van een land in te schatten.

In 2013 bedroeg het nominale bruto binnenlands product tegen marktprijzen 378,1 miljard USD of 7.728 USD per capita, aangezien het bevolkingsaantal wordt berekend op 48,93 miljoen inwoners. Op basis van de op dit moment beschikbare ramingen zal het BBP in 2014 oplopen tot 381,1 miljard USD of 7.790 USD per hoofd van de bevolking.

De reële economische groei tikte in 2013 af op 4,2%, een onmiskenbaar positief resultaat. Vooral de cijfers voor het 3e trimester waren uitstekend. Met een toename van 5,1% gedurende deze periode tekende Colombia voor het hoogste groeicijfer van Latijns-Amerika.

Ook de prognose voor 2014 is gunstig. De Economist Intelligence Unit (EIU) voorspelt een reële economische groei van 4,6%. Deze aanwas zou aangedreven worden door de binnenlandse vraag en de nettokapitaalvorming.

Het imago van Colombia is niet altijd positief geweest. Sinds meer dan 4 decennia wordt het land geteisterd door gewapende binnenlandse conflicten. De strenge veiligheidspolitiek van de voorbije jaren heeft echter vruchten afgeworpen. Tussen 2002 en 2013 steeg het BBP met 105%.

Naast een verbeterde veiligheidssituatie is een significante impetus voor groei het economische beleid van de huidige regering Santos (2010-2018), dat uiteengezet wordt in het nationaal ontwikkelingsplan (NDP) "Prosperity for All" (Prosperidad para todos). Dit plan bouwt voort op de krachtlijnen uitgewerkt door de voorgaande administratie onder leiding van president Uribe (2002-2010). De belangrijkste doelstellingen zijn het aantrekken van buitenlandse investeringen, het bevorderen van de macro-economische stabiliteit, het aanpakken van de hoge werkloosheid & het hoge aantal informele jobs en het verbeteren van het zakenklimaat.

De "5 locomotieven" zijn infrastructuur, huisvesting, mijnen & energie, landbouw, en innovatie. Deze sectoren zijn van vitaal belang voor de nationale economie en verwacht wordt dat zij ook in de komende 2 à 3 jaar de motors zullen vormen van groei & jobcreatie.

Het NDP omvat 8 hoofdstrategieën:

1. regionale ontwikkeling en convergentie
2. competitiviteit & duurzame groei
3. gelijke kansen voor iedereen
4. vredesopbouw
5. innovatie
6. milieuduurzaamheid
7. goed bestuur
8. internationale relevantie

Binnen de "competitiviteit & groeistrategie" worden 3 fundamentele pijlers geïdentificeerd:

1. innovatie
2. competitiviteits- en productiebeleid
3. ondersteuning van de "5 locomotieven voor groei & jobcreatie"

De "5 locomotieven" zijn infrastructuur, huisvesting, mijnen & energie, landbouw, en innovatie. Deze sectoren zijn van vitaal belang voor de nationale economie en verwacht wordt dat zij ook in de komende 2 à 3 jaar de motors zullen vormen van groei & jobcreatie.

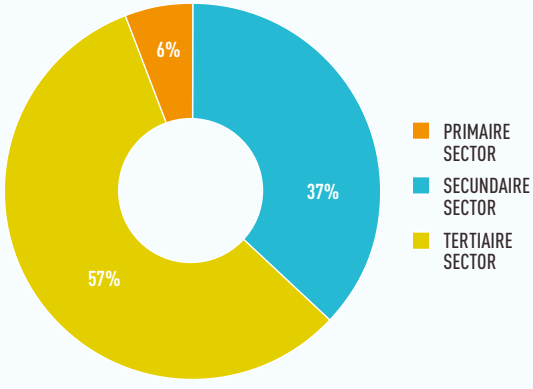
PRIMAIRE SECTOR

Deze sector groepeert alle activiteiten voor de exploitatie van natuurlijke rijkdommen zoals de landbouw, de veeteelt, de visserij en de bosbouw.

De primaire sector is goed voor 6% van het BBP, of USD 22,7 miljard en stelt bijna 1/5 van de beroepsbevolking tewerk. Volgens berekeningen van het Nationaal Administratief Departement van de Statistiek (DANE) nam de agriculturele branche met 5,2% toe in 2013. Deze aanwas werd hoofdzakelijk gedragen door een toename van de koffie-export.

Het gevarieerde klimaat en de topografie laten de productie van een breed scala aan gewassen toe. Volgens de FAO zijn de 3 belangrijkste teelten in Colombia: rundsvlees, melk en gevogelte (in hoeveelheden, 2012). De 3 belangrijkste exportproducten zijn de volgende: koffie, bloemen en bananen (in waarde, 2011). Daarnaast cultiveren de Colombianen onder meer rijst, tabak, maïs, suikerriet, cacaobonen, oliehoudende zaden en groenten.

SECTORALE SAMENSTELLING VAN HET BBP 2013, IN %

Bron: EIU

Internationaal staat het land in de eerste plaats bekend om zijn koffieteelt. De Colombiaanse koffieproductie vertegenwoordigt ongeveer 1/6 van de wereldoutput. Daarnaast bezet Colombia een 3e plaats in de koffie-export, na Brazilië en Vietnam. Ook in de wereldwijde uitvoer van snijbloemen en bananen scoort de republiek goed, met respectievelijk een 2e en een 3e positie.

SECUNDAIRE SECTOR

De secundaire sector omvat alle activiteiten die als einddoel hebben een natuurlijke grondstof tot een afgewerkt product te verwerken. Daaronder vallen zowel verschillende industrietakken als sectoren zoals de bouw. Ook de energiesector en de mijnbouw worden hier gecategoriseerd.

Deze sector vertegenwoordigt 37% van het BBP, of bijna USD 140 miljard, en verschaft werk aan 21% van de actieve bevolking.

Gegevens van de EIU tonen aan dat deze branche in 2013 een aanwas van 3,5% optekende. DANE berekende dan weer de evolutie van de subsectoren. Hieruit bleek dat deze allemaal vooruitgang boekten, behalve de industrie.

Colombia bezit een bodem die rijk is aan minerale brandstoffen, edelstenen en metalen. Zo beschikt het land onder andere over volgende grondstoffen: petroleum, nikkel, goud, natuurlijk gas, ijzererts, zilver, steenkool, platina en smaragden. Mijnbouw en energie genereren samen bijna 12% van het BBP en meer dan 25% van de overheidsinkomsten.

Constructie is een van de meest dynamische economische sectoren. Tussen 2000 en 2011 groeide het aandeel ervan in het BBP met meer dan 60%. Vandaag wordt de branche aangedreven door aanzienlijke investeringen in de transport- en sociale infrastructuur.

Colombia kent 4 grote industriële hubs, namelijk Bogotá, Medellín, Cali, en Barranquilla. Belangrijke industriële sectoren zijn onder meer textiel & kledij, lederwaren, verwerkte voeding & dranken, papier & –producten, chemicaliën & petrochemicaliën, cement, ijzer- & staalproducten, en metaalbewerking.

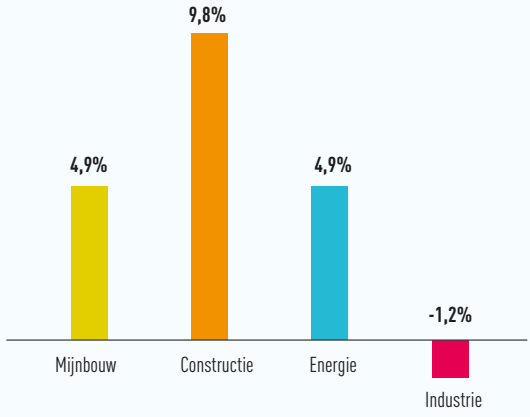
TERTIAIRE SECTOR

Met de tertiaire sector worden de economische activiteiten bedoeld uit handel, administratie, transport, financiële en vastgoedactiviteiten, diensten aan ondernemingen en particulieren, onderwijs, gezondheid en sociale actie.

De dienstensector weegt met een aandeel van 57%, of USD 214,6 miljard, het zwaarst door in het BBP. 62% van de beroepsbevolking is actief in dienstverlening.

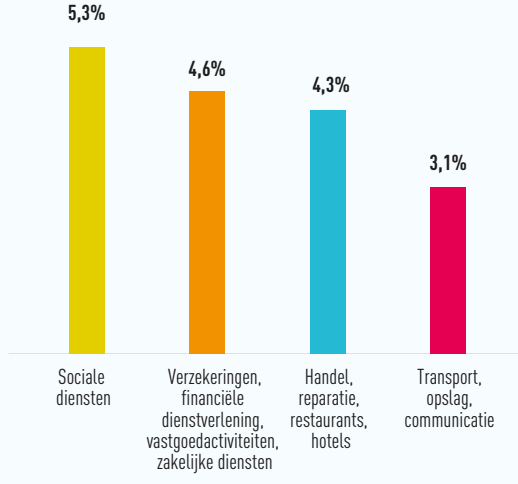
Op basis van de data van de EIU vertoonde de sector een groei van 4,6% in 2013. DANE becijferde de toename van de verschillende subsectoren. De aanwas wordt gedragen door een opkomende middenklasse (een toename van 35,5% in de laatste 10 jaar) en de instroom van directe buitenlandse investeringen (zie 2.4 Directe buitenlandse investeringen).

GROEI SECUNDAIRE SECTOR, 2013

Bron: Nationaal Administratief Departement van de Statistiek

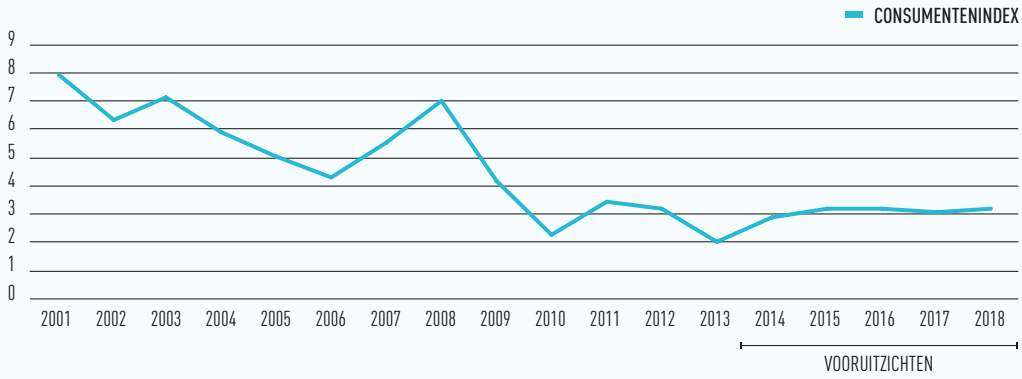
GROEI TERTIAIRE SECTOR, 2013

Bron: Nationaal Administratief Departement van de Statistiek

2.1.2 INFLATIE

INFLATIE, IN %

Bron: EIU

De inflatie is gebaseerd op een mix van consumptieprijzen. Die weerspiegelt de evolutie van de prijzen van een standaardmix van goederen en diensten die, in dit geval Colombiaanse, gezinnen aankopen. De inflatie wordt berekend door te kijken naar de stijging van die index over een bepaalde periode in vergelijking met de waarde van die index tijdens de basisperiode. De index en de evolutie ervan vormen voor de Centrale Bank van Colombia (Banco de la República/Banrep) het referentiepunt voor het uitstippelen van haar monetair beleid.

Haar eerste doelstelling is om prijsstabiliteit te bereiken en te bewaren. Ieder jaar legt de Banrep kwantitatieve inflatiedoelstellingen vast, zowel voor het lopende jaar als voor het volgende jaar.

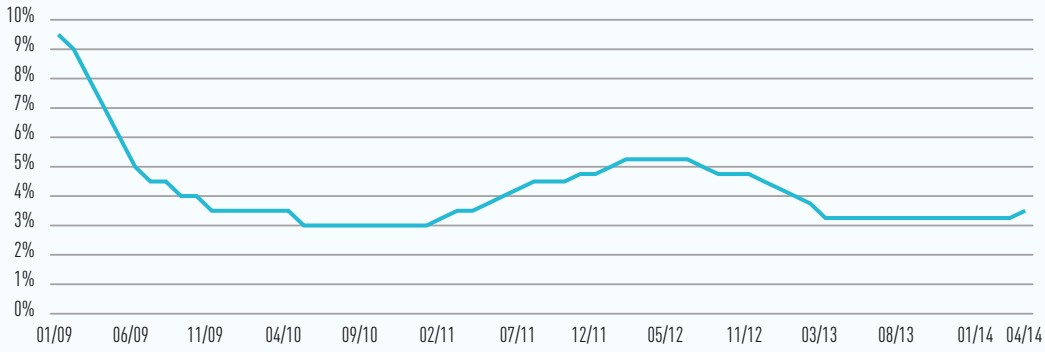
Voor 2014 werd, net zoals voor de voorbije jaren, een target van 3% vooropgesteld, al beschouwt de bank elke toename tussen 2% tot 4% binnen het doelbereik.

De stijging van de index van de consumptieprijzen ging van 2,3% in het derde kwartaal van 2013, naar 1,8% in het vierde kwartaal en vervolgens naar 2,3% in de eerste drie maanden van 2014. Het gemiddelde voor 2013 kwam uit net onder de 2%, het laagste niveau in 50 jaar. Vooral de maand november sprong er uit met een historisch laag niveau van 1,7%, wat een daling betekende van 0,22% ten opzichte van oktober. De daling was voornamelijk te wijten aan een afname van de voedselprijzen (-0,53%) en de huisvestingskosten (-0,26%).

Gedurende het eerste kwartaal van 2014 nam de inflatoire spanning op de Colombiaanse economie echter opnieuw toe. De consumentenprijzen stegen in januari met 2,13% tegenover een jaar eerder. In april tikte de inflatie af op 2,73%. Volgens experten is de periode van recordlaagtes afgelopen. Factoren als stijgende voedselkosten, een sterke groei van de binnenlandse vraag en een heropleving van de producenteninflatie (aangewakkerd door een hogere kost voor industriële grondstoffen), worden in deze context aangehaald. Kenners verwachten dat de inflatie in 2014 verder zal evolueren richting het 3%-target.

2.1.3 RENTEVOETEN

REPO RATE

Bron: Banco de la República

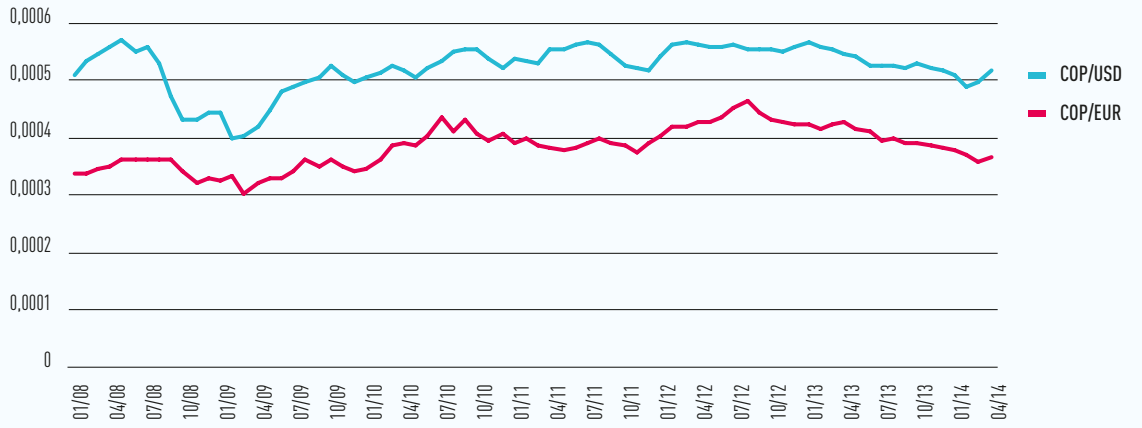
De spilrente van een land, ook wel de "repo rate" of "repurchase rate" genoemd is de basisrente waartegen private banken lenen bij de centrale bank. Die spilrente wordt door die centrale bank vastgelegd en beïnvloedt de rentevoeten die de banken hun eigen klanten aanrekenen voor bijvoorbeeld hypothecaire leningen, beroepskredieten, consumptiekredieten en spaarproducten.

De Banrep verhoogde in april (eerder onverwacht) de repo rate met 25 basispunten tot 3,50%. Deze beslissing kwam er nadat de centrale bank de rente een jaar lang ongewijzigd had gelaten op 3,25%. De bank bestempelde dit verstrengd monetair beleid als een "voorzorg" in het licht van de stijgende inflatie, in combinatie met positieve economische groeivooruitzichten. Experten verwachten dat de rentevoeten in de loop van 2014 nog verder zullen stijgen.

2.1.4 WISSELKOERSEN

WISSELKOERS VAN DE COLOMBIAANSE PESO (COP) MET DE EURO (EUR) EN DE DOLLAR (USD)

Bron: Banco de la República, ECB

Sinds 2012 intervenieert de Banrep in de valutamarkt. In februari van dat jaar ging ze van start met een dollaraankoopprogramma, dat er enerzijds op gericht is de waarde van de COP ten aanzien van de USD laag te houden om zo de exportsectoren te ondersteunen en anderzijds de buitenlandse reserves verder op te bouwen. In 2013 liep het ingekochte bedrag op tot USD 6,8 miljard.

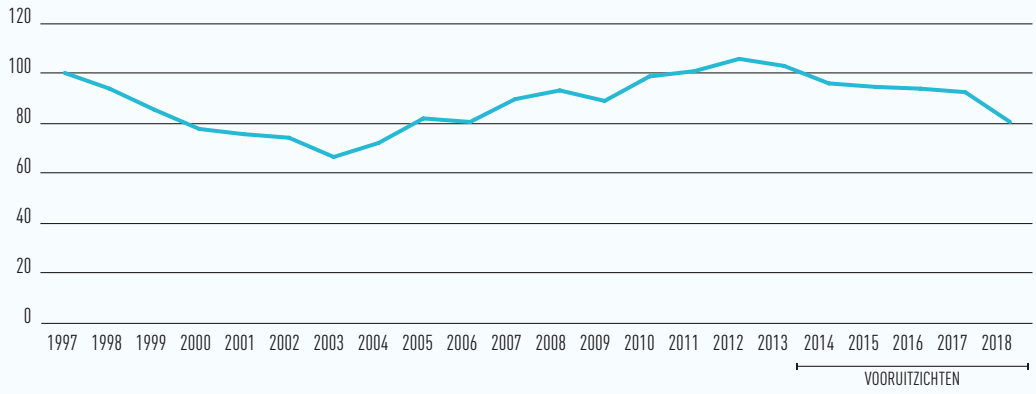
Na een versnelde depreciatie van de Colombiaanse Peso in januari- februari 2014, won de munt in maart opnieuw aan waarde. Deze appreciatie werd gedragen door de grote instroom van buitenlands kapitaal, afkomstig van zowel directe buitenlandse investeringen (zie 2.4 Directe buitenlandse investeringen), als van buitenlandse beleggingen (portfolio investment) in Colombiaans staatspapier. De verhoogde risicobereidheid volgde op de aankondiging van J.P. Morgan, een in de VS gevestigde investeringsbank, dat ze het gewicht van de Colombiaanse schuld in twee van haar "emerging market bonds" vanaf 30 mei zou verhogen, namelijk de "GBI -EM Global Diversified" en de "GBI-EM Global".

De Banrep besliste in maart het dollarinkoopprogramma te verlengen tot het 2e kwartaal van 2014. De bank stelt een aankoop van USD 1 miljard voorop gedurende de maanden april, mei en juni. Experten verwachten dat het programma ook gedurende de 2e helft van 2014 zal worden verdergezet.

Het lijkt verstandig om naast de wisselkoers tegenover de dollar en de euro ook de reële effectieve wisselkoers van de Colombiaanse Peso te analyseren. Die is vaak een betere indicator van de economische situatie van een land. Hij houdt rekening met de index van de consumptieprijzen en geeft de nominale wisselkoers een gewicht mee volgens een deviezenkorf die representatief is voor de in-en uitvoer. Daardoor is hij een preciezere indicator van het concurrentievermogen van het land in kwestie.

Op basis van de gegevens van de EIU zal het concurrentievermogen van het land in de komende jaren verder vooruitgaan, na een achteruitgang in de periode 2003-2012.

REËLE EFFECTIEVE WISSELKOERS (1997 = 100)

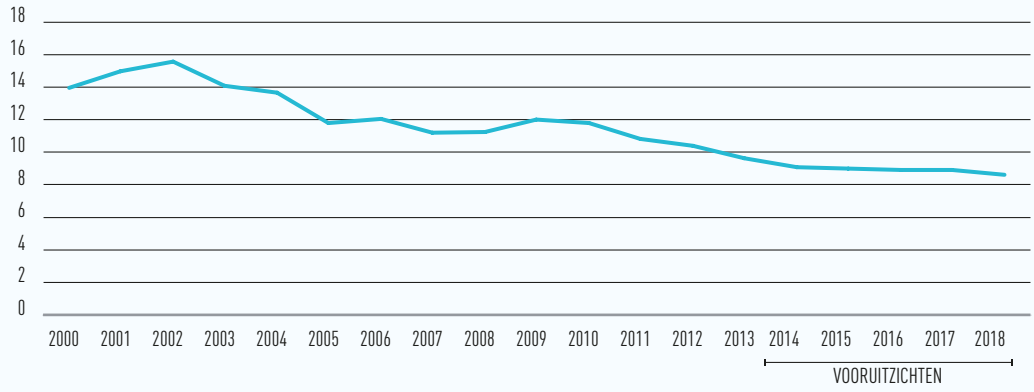

Bron: EIU

2.1.5 WERKGELEGENHEID

OFFICIËLE WERKLOOSHEIDSGRAAD (in %)

Bron: EIU

Het terugdringen van de werkloosheid vormt een van de speerpunten van het economisch beleid. Werkgelegenheid is een van de grootste uitdagingen van de Colombiaanse regering. Geschat wordt dat meer dan 50% van de beroepsbevolking actief is in het informele circuit, dit wil zeggen in banen die niet gereguleerd of belast worden door de overheid, met als gevolg dat velen verstoken blijven van een ziektekostenverzekering, een pensioen en andere werknemersvoordelen.

Daarnaast blijft het werkloosheidsniveau, hoewel in dalende lijn, in Colombia nog steeds hoog in vergelijking met de andere landen van Latijns-Amerika.

Als antwoord op deze situatie introduceerde de overheid een reeks maatregelen waaronder:

- Een belastinghervorming in 2013, waarbij *"the tax burden on wages passes to a tax on profits, allowing labor-intensive sectors to create more formal jobs*, aldus de de Colombiaanse minister van financiën.

  Daarnaast heeft de hervorming als doelstelling *"to cut Colombia's inequality rate by making the tax system more progressive"*. Colombia is een van de meest ongelijke landen ter wereld op gebied van inkomsten. Deze inkomensongelijkheid ligt hoger dan in andere opkomende economieën zoals China, Argentinië, Indonesië, India en Zuid-Afrika. De minister verwacht dat *"the reform will cut Colombia's Gini coefficient, a measure of inequality, from 57,3% to 55,4%."*

- Het Promotion Plan for Productivity and Employment (PIPE), een economisch stimuluspakket gericht op het stimuleren van de productie en de werkgelegenheid.

- SENA (Servicio Nacional de Aprendizaje), een overheidsinstituut dat voorziet in professionele en educatieve opleidingen in een brede waaier van beroepen gaande van computertechnologie & programmatie, automechanica & -design tot taallessen. SENA ontvangt een jaarlijks budget van USD 2 miljard.

Het werkloosheidscijfer tikte in 2013 af op 9,6%, het laagste peil in 15 jaar. Begin 2014 gaf het ministerie van financiën aan dat er maar liefst 660.000 nieuwe formele jobs waren gecreëerd tussen januari en oktober 2013.

2.2 INTERNATIONALE SAMENWERKING

Als onderdeel van de "internationale relevantiestrategie" zet de regering in op een verdere internationalisering van de economie. In dit kader wordt gewerkt aan een uitbreiding van het aantal handels-, investerings- en dubbelbelastingverdragen, met een steeds breder wordend groep van landen. Ook de samenwerking in internationale organisaties wordt versterkt.

De republiek onderschreef tot hiertoe 13 vrijhandelsakkoorden (FTA), 5 bijkomende overeenkomsten zijn ondertekend en 2 deals bevinden zich in de onderhandelingsfase. Daarbovenop is het land lid van 24 internationale investeringsverdagen (IIA) en 17 internationale akkoorden die een dubbele belasting vermijden (DTAA).

Als onderdeel van de "internationale relevantiestrategie" zet de regering in op een verdere internationalisering van de economie. In dit kader wordt gewerkt aan een uitbreiding van het aantal handels-, investerings- en dubbelbelastingverdragen, met een steeds breder wordend groep van landen. Ook de samenwerking in internationale organisaties wordt versterkt.

De verschillende verdragen geven aanleiding tot een reeks handels- en investeringsopportuniteiten voor zowel de lokale als de buitenlandse bedrijven. Zij worden ondersteund door een eenvoudigere markttoegang, minimale tarifering, eerlijke competitie en een duidelijk juridisch kader.

VRIJHANDELSAKKOORDEN

IN WERKING
Andesgemeenschap (CAN) (Bolivia, Ecuador en Peru)
Canada
CAN - Mercosur (Argentinië, Bolivia, Brazilië, Ecuador, Paraguay, Peru, Uruguay)
Caraïbische Gemeenschap (CARICOM)
Chile
Cuba
EFTA (Zwitserland & Liechtenstein)
Europese Unie (EU)
Mexico
Nicaragua
Northern Triangle (Guatemala, El Salvador, Honduras)
VS
Venezuela
ONDERTEKEND
Costa Rica
Panama
Israel
Pacifische Alliantie (Chili, Mexico, Peru)
Zuid-Korea
IN ONDERHANDELING
Japan
Turkije

Vrijhandelsakkoord Colombia – EU

In juni 2012 ondertekenden Colombia en de EU een ambitieus vrijhandelsakkoord. Het akkoord is provisioneel van kracht sinds 1 augustus 2013. Het verdrag opent markten voor zowel Europese als Colombiaanse exporteurs.

Op termijn zullen de douaneheffingen voor industriële en visserijproducten volledig worden afgeschaft. Ook de handel in landbouwproducten zal geleidelijk aan aanzienlijk worden geliberaliseerd. Aan het einde van de overgangsperiode zullen exporteurs jaarlijks meer dan EUR 500 miljoen besparen op douanetarieven alleen al.

De voornaamste voordelen van het nieuwe regime zullen echter de verbeterde handels -en investeringscondities zijn, die op termijn leiden tot een stabielere, transparantere, beter voorspelbare en meer afdwingbare handelsomgeving.

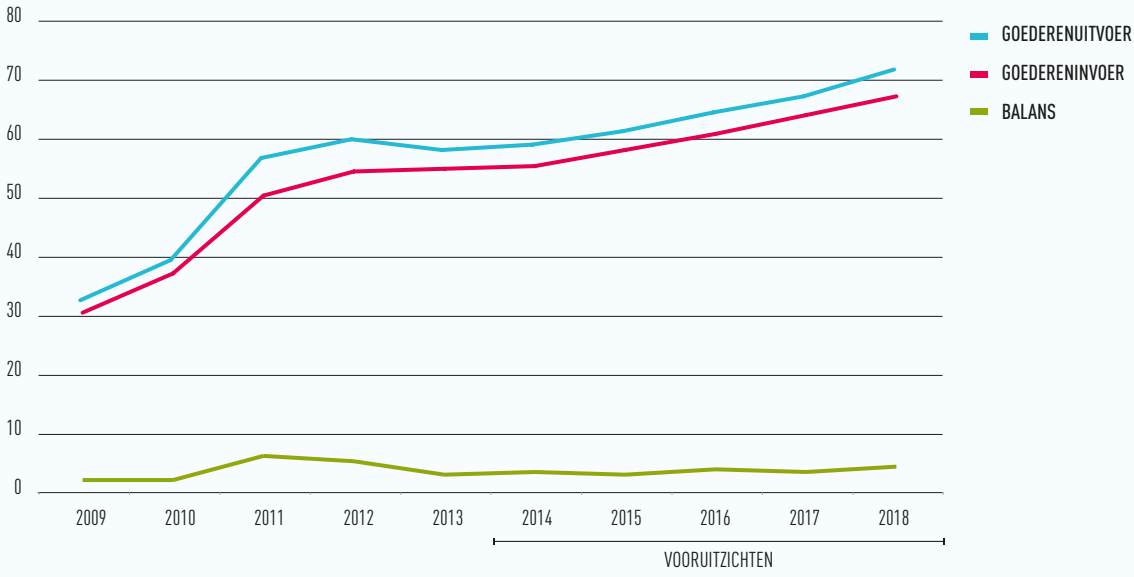
Bron: Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme

Colombia is eveneens actief in meer dan 50 internationale organisaties.

Een belangrijke evolutie in deze context is de in 2012 nieuw opgerichte Pacifische Alliantie, een economisch-politiek samenwerkingsverband tussen Chili, Colombia, Mexico en Peru, 4 landen die de laatste jaren een hoge economische groei registreerden. Samen vertegenwoordigen ze meer dan 1/3 van het Latijns-Amerikaanse BBP en de helft van de continentale export. President Santos omschreef de oprichting als *"the most important integration process in Latin America"*. In februari 2014 werd een protocol ondertekend dat de volledige liberalisering garandeert van 92% van de producten die de handel tussen de 4 landen uitmaken. Op termijn moet de nieuwe ruimte het vrije verkeer van productiefactoren, kapitaal en diensten, alsook de complete liberalisering van de goederenhandel mogelijk maken.

2.3 BUITENLANDSE HANDEL

INTERNATIONALE GOEDERENSTROOM, IN MILJARD USD, TEGEN CONSTANTE PRIJZEN

Bron: EIU

De Colombiaanse goederenbalans vertoont jaarlijks een licht overschot. Een trend die ook de komende jaren op een vrij stabiel niveau zou moeten aanhouden.

UITVOER

Colombia is een open economie. De export vertegenwoordigt 15,57% van het BBP.

Het gros van de uitvoer is bestemd voor de Verenigde Staten (31,78%), gevolgd door China (8,67%), Panama (5,65%) en India (5,09%).

De landen van de Europese Unie nemen samen 15,83% voor hun rekening, met als voornaamste bestemmingen Spanje (4,90%), Nederland (3,86%) en het Verenigd Koninkrijk (1,90%). Als geheel vormt de Unie de 2e belangrijkste buitenlandse markt voor Colombiaanse producten.

Ook de handel binnen de regionale samenwerkingsverbanden is van significant belang. De staten die deel uitmaken van de Pacifische Alliantie (Chili, Mexico en Peru) en van de Andesgemeenschap (Bolivia, Ecuador en Peru) vertegenwoordigen respectievelijk 6,31% en 5,77% van het exporttotaal, wat achtereenvolgens goed is voor een 3e en een 4e positie op de lijst van uitvoerbestemmingen.

Sinds het begin van het eerste mandaat van president Santos in 2010 is de goederenuitstroom met bijna 47% in waarde toegenomen. Gedurende 2012-2013 werd evenwel een beperkte terugval geregistreerd van 3%. Deze daling weerspiegelt de afname van de internationale grondstoffen-

prijzen, in combinatie met binnenlandse productieproblemen. In een verklaring van de nationale bank is te lezen dat *"The dynamic of the trade balance reflects the effect of the generalized reduction in export prices of key products. Colombia is the world's No. 4 exporter of thermal coal but output missed the target last year due to bouts of labor and logistics strife. It is also the world's biggest producer of washed arabica coffees whose prices were relatively low throughout 2013, another factor which slimmed the trade surplus."* Naar de toekomst toe wordt opnieuw een groei verwacht.

De EIU raamt het handelsoverschot voor de periode 2014-2018 op een gemiddelde van 0,9% van het BBP op jaarbasis. Zwakkere grondstoffenprijzen zouden een mitigerend effect hebben op de stijgende olie- en agriculturele output. De verdere internationalisering van de Colombiaanse economie en de toegang tot nieuwe markten, zou daarentegen een positieve impact moeten hebben op de exportcijfers. (zie 2.2 Internationale samenwerking).

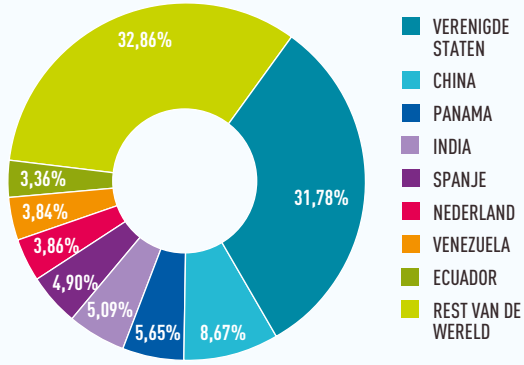
Als geheel vormt de Unie de 2e belangrijkste buitenlandse markt voor Colombiaanse producten.

De producten die Colombia uitvoert zijn voornamelijk:

- minerale brandstoffen (66,77%)
  - ruwe olie (46,99%)
  - steenkool (10,63%)
  - geraffineerde olieproducten (7,42%)
  - overige (1,73%)
- edele metalen (4,26%)
  - goud (3,79%)
  - overige (0,47%)
- koffie, thee en specerijen (3,29%)
  - koffie (3,27%)
  - overige (0,02%)
- kunststoffen (2,72%)
  - plastics in primaire vorm (1,3%)
  - overige (1,42%)
- bloemen en planten (2,29%)
  - snijbloemen (2,27%)
  - overige (0,02%)

UITVOER PER LAND (2013)

Bron: ITC, joint agency between WTO and United Nations

INVOER

De belangrijkste leveranciers van Colombia zijn de Verenigde Staten en China. Samen vertegenwoordigen zij 45% van de buitenlandse aankopen.

De Europese Unie is goed voor 13,22% van de invoer, wat het tot de 3e partner van Colombia maakt. Duitsland is met 3,72% de belangrijkste Europese leverancier.

De Pacifische Alliantie en de Andesgemeenschap nemen met respectievelijk 12,24% en 3,87% achtereenvolgens een 4e en een 7e positie in.

De import is van 2010 tot 2013 met ongeveer 47% gestegen. Ook in de komende periode verwachten de experten van de EIU een verdere toename, die ongeveer gelijk zal lopen met de aanwas van de export.

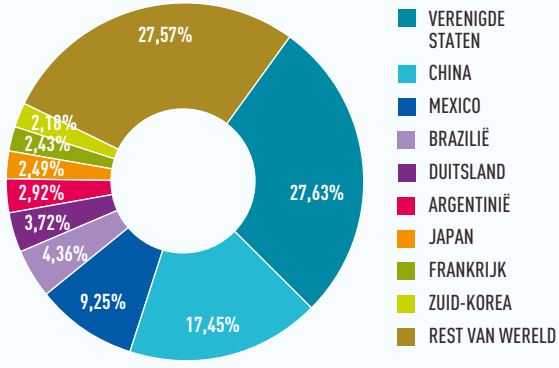
Colombia importeert voornamelijk:

- machines en mechanische werktuigen (13,33%)
- minerale brandstoffen (10,76%)
- elektrische en elektronische apparatuur (10,08%)
- auto's, tractoren, motorrijwielen, fietsen (9,10%)
- kunststoffen (4,08%)

De Europese Unie is goed voor 13,22% van de invoer, wat het tot de 3e partner van Colombia maakt.

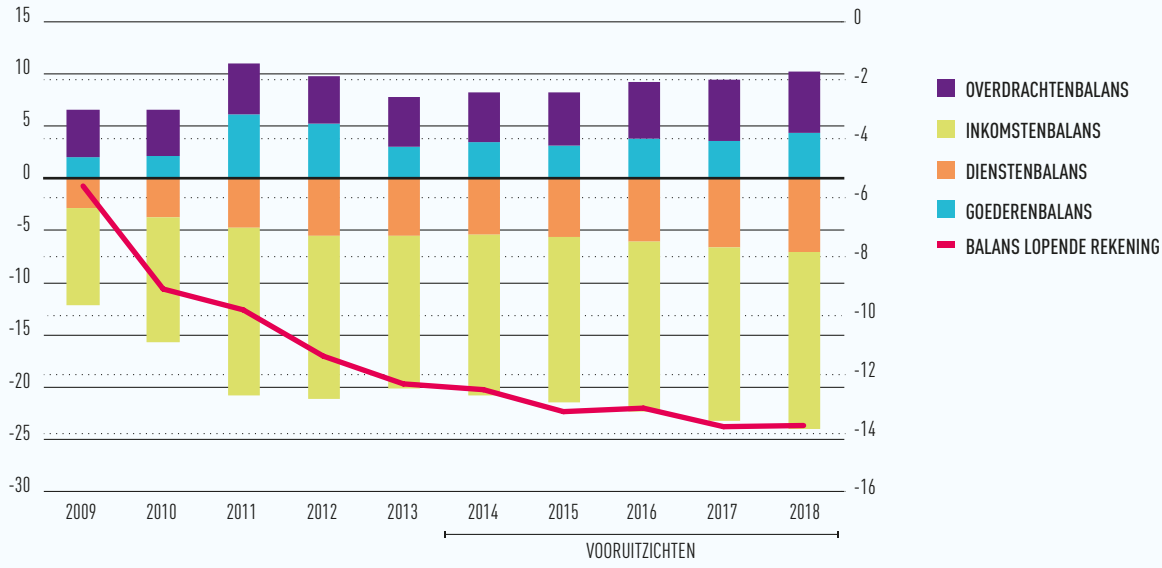

INVOER PER LAND (2013)

Bron: ITC, joint agency between WTO and United Nations

BIJDRAGE VAN DE VERSCHILLENDE COMPONENTEN VAN DE LOPENDE REKENING, MILJARD USD, CONSTANTE PRIJZEN

Bron: EIU

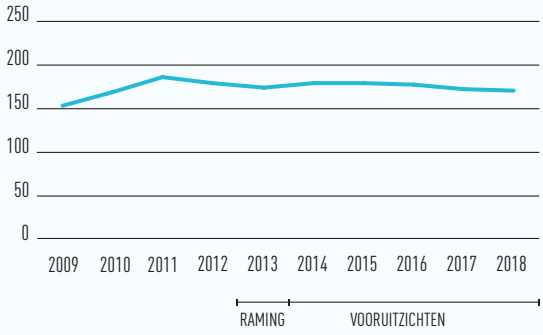
De balans van de Colombiaanse lopende rekening, m.a.w. het saldo van de geldstromen van het land dat de uitkomst is van de internationale transacties van goederen, diensten, overdrachten en inkomsten, vertoont een aanzienlijk tekort voor verschillende van haar componenten. Enkel de goederenbalans en de overdrachtenbalans boeken een bestendig positief resultaat.

De dienstenbalans en de inkomstenbalans blijven een deficit vertonen, waarbij de inkomstenbalans een weerspiegeling is van de netto repatriëring van de winsten en dividenden die de Colombiaanse ondernemingen in handen van buitenlandse investeerders opstreken.

De kloof op de lopende rekening steeg van USD 11,4 in 2012 (3,0% van het BBP) tot USD 12,3 miljard in 2013 (3,2% van het BBP). Dit deficit wordt echter meer dan gecompenseerd door de instroom van buitenlands kapitaal. De DBI registreerden eind 2013 een recordbedrag van bijna USD 17 miljard, of 4,4% van het BBP (zie 2.4 Directe buitenlandse investeringen), terwijl de buitenlandse beleggingen in diezelfde periode aftikten op USD 10,7 miljard, of 2,8% van het BBP, eveneens een historisch bedrag.

Hoewel de EIU ook voor de periode 2014-2018 een blijvend tekort op de lopende rekening voorziet, verwacht ze eveneens dat de aanzienlijke instroom van buitenlands kapitaal de externe positie van het land zal blijven ondersteunen.

RUILVOETEN (1990=100)

Bron: EIU

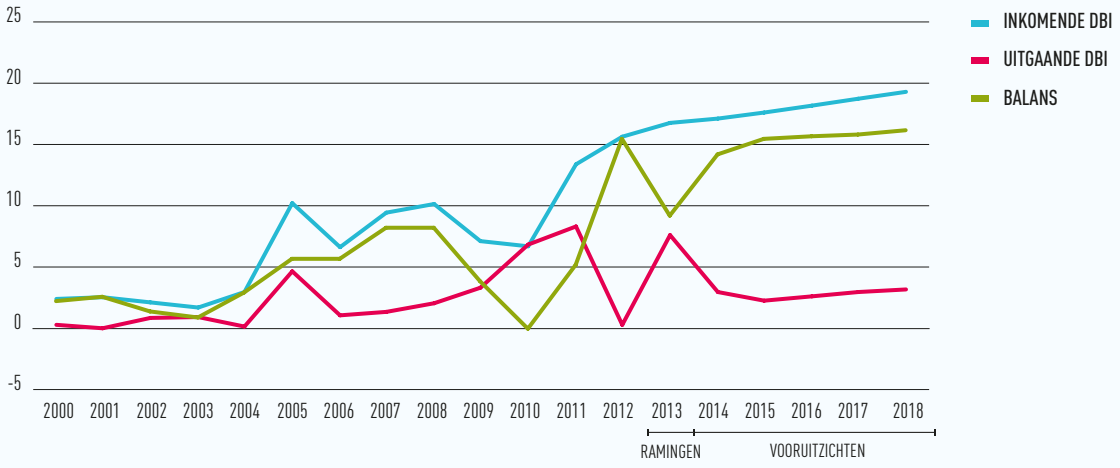
De Colombiaanse ruilvoeten, berekend als de verhouding tussen de index van de uitvoerprijzen en de index van de invoerprijzen, zijn er tussen 2011 en 2013 lichtjes op achteruitgegaan. Volgens deskundigen zullen ze op middellange termijn een relatief stabiel verloop kennen, met een neiging tot verslechtering naar 2018 toe.

De buitenlandse handel van Colombia met ons land wordt ontleed in de bilaterale nota "De handelsrelaties van België met Colombia", gepubliceerd door het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

2.4 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN

DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGSSTROMEN, IN MILJARD COURANTE USD

Bron: EIU

We spreken over directe buitenlandse investeringen (DBI) als een onderneming minstens 10% van het kapitaal van een buitenlandse onderneming verwerft om er controle over uit te oefenen en het beheer ervan te beïnvloeden. Operaties worden meestal in twee grote groepen onderverdeeld: de zogenoemde "greenfield"- investeringen, die als bedoeling hebben een nieuwe onderneming op te richten, en de "brownfield"- investeringen of overnames die ernaar streven de controle over een bestaande onderneming over te nemen.

Colombia stimuleert actief de instroom van DBI. In deze context heeft de overheid een competitief legaal kader ontwikkeld, gericht op het aantrekken van buitenlands kapitaal.

Volgende elementen staan hierin centraal:

- vrijhandelszones
  - inkomstenbelasting van 15%
  - vrijstelling van douaneheffingen (BTW en tarieven) voor import
  - voordelen van vrijhandelsovereenkomsten en internationale investeringsverdragen
  - geen beperkingen (quota's, douanetarieven) bij verkoop op de lokale markt
  - in totaal zijn er 113 vrijhandelszones van kracht
- vrijstelling van inkomstenbelasting in verschillende sectoren, zoals toerisme, hernieuwbare energie en software
- innovatie
  - belastingaftrek van 175% voor investeringen in onderzoek en technologische ontwikkelingsprojecten
  - niet-belastbare inkomsten: inkomen verkregen uit R&D-activiteiten wordt 100% vrijgesteld van de inkomstenbelasting
  - BTW-vrijstelling bij de verkoop van geïmporteerd R&D-apparatuur

- incentieven voor jobcreatie
  - belastingaftrek beschikbaar bij het aanwerven van bepaalde categorieën van werknemers, zoals werknemers jonger dan 28 jaar en vrouwen ouder dan 40
  - geen quota van toepassing bij het aanwerven van buitenlandse werknemers

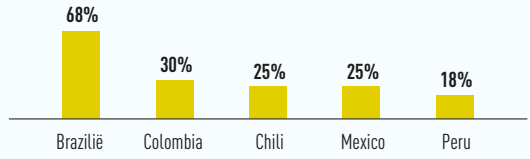
Zie website: www.latia.org/index.php/colombia-incentive-programs

De instroom van DBI kwam in 2005 in een stroomversnelling. In dat jaar ontving Colombia USD 10,3 miljard (8,3% van het BBP), op dat moment een recordbedrag. Ondanks de aanhoudende binnenlandse economische groei deed de wereldwijde financieel-economische crisis de DBI in de periode 2008-2010 terugvallen met bijna 34%. Sinds 2010 zijn de stromen opnieuw gestegen. Tussen 2010 en 2013 kan er zelfs gesproken worden van een heuse boom. Jaar na jaar laat het land DBI-records optekenen. In 2010 bedroegen de inkomende DBI USD 6,8 miljard (2,4% van het BBP), in 2011 waren ze gestegen tot USD 13,4 miljard (4% van het BBP), in 2012 klom het bedrag tot USD 15,7 miljard (4,2% van het BBP) en in 2013 tikten de DBI af op USD 16,8 miljard (4,4% van het BBP). Deze cijfers wijzen op een toegenomen investeerdersvertrouwen. De huidige prognoses duiden ook voor de komende jaren op een constante groei, mede aangedreven door de uitbreiding van het aantal internationale investeringsverdragen waar Colombia deel van uitmaakt. (zie 2.2 Internationale samenwerking).

Volgens een studie van J.P. Morgan Chase is Colombia *"the second most attractive country in Latin America in terms of investing"*.

Volgens een studie van J.P. Morgan Chase is Colombia *"the second most attractive country in Latin America in terms of investing"*.

POTENTIEEL VAN COLOMBIA IN HET AANTREKKEN VAN DBI IN VERGELIJKING MET DE ANDERE LANDEN VAN LATIJNS-AMERIKA (in %)

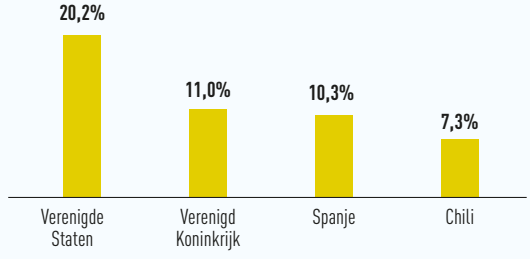

Bron: J.P. Morgan Chase Survey, 2011 "Options of North American and European investors with regard to Latin American companies"

De jongste officiële data tonen aan dat de investeringen naar Colombia zich voornamelijk toespitsen op de oliesector en de mijnbouw (47% van de totale DBI in 2013). Daarna komt de fabricagesector met 16% van het totaal, gevolgd door transport en communicatie (10%), financiële dienstverlening (9%) en detailhandel (9%). De overige DBI (9%) stromen naar nutsbedrijven (elektriciteit, gas, water), constructie, landbouw en gemeentelijke diensten.

Uit gegevens van de Colombiaanse nationale bank blijkt dat in de periode 1994-2012 de VS, het VK, Spanje en Chili samen bijna 50% van de DBI voor hun rekening namen.

BELANGRIJKSTE INVESTEERDERS, 1994-2012

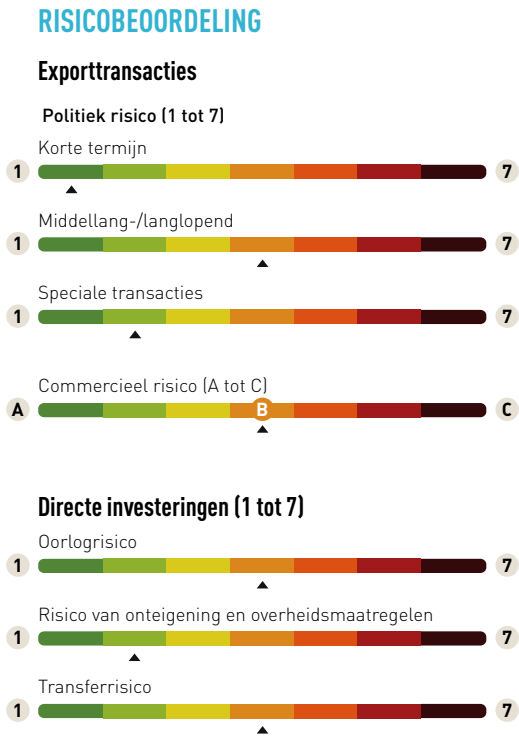

Bron: Banco de la República

2.5 RISICOBEOORDELING

2.5.1 RISICOBEOORDELING VOLGENS DE CREDENDO GROUP

Bron: www.credendogroup.com

Delcredere|Ducroire, Belgisch openbaar kredietverzekeraar en lid van de Credendo Group, verzekert bedrijven en banken tegen politieke en commerciële risico's van internationale handelstransacties die vooral betrekking hebben op uitrustingsgoederen, industriële projecten, aannemingswerken en diensten aan ondernemingen. Daarnaast werkt de Credendo Group voor deze risico's samen met banken op basis van risk-sharingschema's. In het raam van die activiteit stelt de Credendo Group een landenrangschikking op volgens het risico dat ze voor de investeerders inhouden. Voor Colombia zijn de conclusies zowel op politiek als op commercieel vlak uitstekend.

UITVOER

De "politieke risico's" waaraan investeerders in Colombia worden blootgesteld zijn miniem op korte termijn en voor de speciale transacties (respectievelijk 1 en 2 op 7). Wat de risico's op lange termijn betreft, deze zijn relatief groot, hier behaalt Colombia een score van 4 op 7. Met "politieke risico's" bedoelt men alle gebeurtenissen in het buitenland die voor de verzekerde of debiteur overmacht vormen zoals oorlogen, revoluties, natuurrampen, deviezenschaarste en willekeurige overheidsmaatregelen.

Het "commerciële risico" situeert zich in klasse B, d.w.z. een middelhoog risico. Het gaat om het risico dat de buitenlandse privédebiteur in gebreke blijft, nl. dat hij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen of dat hij er zich aan onttrekt zonder wettige reden. Het commerciële risico wordt niet alleen bepaald door de microsituatie van de debiteur zelf, maar ook door macro-economische systeemgebonden factoren die de betalingscapaciteit van het geheel aan debiteuren in een land beïnvloeden.

Zowel voor exporttransacties met kortlopend krediet als voor transacties met middellang/ langlopend krediet kan de Credendo Group in "open account" dekking verlenen tegen het politieke en het commerciële risico, d.w.z. zonder dat een bankgarantie vereist is, en zonder verdere bijzondere voorwaarden. De maximale dekking door de Credendo Group voor het land werd vastgelegd op EUR 2.025 miljoen voor de korte termijn en de speciale transacties en op EUR 1.025 miljoen voor de middellange/ lange termijn en de investeringen.

Conform de OESO-Regeling is de maximale aflossingstermijn voor transacties op middellange- en lange termijn naar Colombia vastgesteld op 10 jaar. Financieringen van concessionele aard zijn uitgesloten.

DIRECTE INVESTERINGEN

De Credendo Group verzekert de investeringen in dit land tegen 1) het risico op oorlog, 2) het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen en 3) het transferrisico i.v.m. de betaling van de dividenden of de repatriëring van kapitaal. Die risico's kunnen afzonderlijk worden verzekerd, maar ook in alle mogelijke combinaties. Alle aanvragen worden geval per geval behandeld op basis van een gedetailleerde analyse.

Het risico op oorlog omvat zowel het risico op een extern conflict als het risico op binnenlands politiek geweld. Het binnenlandse politieke geweld omvat, op zijn beurt, het extreme geval van een burgeroorlog, maar ook de risico's op terrorisme, burgeroproer, sociaaleconomische conflicten en raciale en etnische spanningen. Colombia haalt hiervoor een score van 4 op 7.

Het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen heeft niet enkel betrekking op de risico's op onteigening en het niet-nakomen van de contractuele verbintenissen door de overheid, maar ook op de risico's die verband houden met de (slechte) werking van het gerechtelijke apparaat en de potentiele negatieve gedragswijzigingen ten aanzien van buitenlandse investeerders. Met een score van 2 op 7 boekt Colombia een uitstekend resultaat.

Het transferrisico is het risico dat voortvloeit uit een gebeurtenis of een beslissing van de buitenlandse overheid die de transfer van het bedrag van de door de debiteur betaalde vordering verhindert. Met een score van 4 op 7 rangschikt het land zich in de categorie van substantiële risico's.

Meer informatie is beschikbaar op
www.credendogroup.com

2.5.2 ANDERE RISICO-INDICATOREN

Tal van instellingen maken inschattingen van de risico's van zakendoen in een land. We geven hier slechts een selectie van de bekendste.

- In het **"Global Competitiveness Report 2013-2014"** van het World Economic Forum, staat Colombia op een 69e plaats van de 148 staten die gerangschikt worden op basis van hun concurrentiekracht, voor Vietnam en na Jordanië. Dit is een status quo in vergelijking met het jaar ervoor. De meest problematische factoren om zaken te doen zijn corruptie (vermeld door 20,2% van de respondenten), een ontoereikende infrastructuur (14,6%) en een inefficiënte overheidsbureaucratie (12,2%). De positieve punten belicht in het rapport zijn een zeer goede macro-economische situatie, met een overheidsbudget in evenwicht, een lage overheidsschuld en een inflatie die onder controle is op ongeveer 3%, een financiële dienstverlening die relatief gesofisticeerd is naar regionale standaarden en een aanzienlijke marktomvang.
- De **OESO** schat het overdracht convertibiliteit risico van Colombia in op 4 op een schaal van 7, een substantieel risico.
- Volgens de **Index of Economic Freedom 2014** van de Heritage Foundation bekleedt Colombia de 34e positie op een totaal van 177 landen, met een score van 70,7 (een lichte stijging van 1,1). Deze score plaatst het land in de categorie "mostly free". Ter referentie: België bevindt zich met een score van 69,9 in de categorie "moderately free". Colombia rangschikt zich als 3e onder de Zuid- en Centraal-Amerikaanse landen, na Chili en St. Lucia.
- In het **Global Enabling Trade Report 2014** van het World Economic Forum behaalt de republiek een 73e plaats op 132 landen op het vlak van de vlotheid waarmee handel kan worden gedreven. Dat is een vooruitgang van 16 plaatsen in vergelijking met het voorgaande klassement in 2010.

- In 2011 kenden de 3 belangrijkste kredietbeoordelaars (**Standard & Poor's, Fitch en Moody's**) Colombia na 11 jaar opnieuw een investeringsgraad (investment grade rating) toe. Deze beslissing viel samen met de positieve financiële en economische situatie van het land en de verhoogde instroom van DBI. In 2012 verhoogde Standard & Poor als eerste de vooruitzichten voor Colombia van stabiel naar positief. Het rating bureau gaf volgende elementen aan *"The effective implementation of fiscal policy reforms could improve its financial profile, reduce debt, and the government's interest burden"*.

  De schuld van de Colombiaanse regering krijgt vandaag van Moody's een Baa3 quotering met positieve vooruitzichten, van Standard & Poor een BBB quotering met stabiele vooruitzichten, en van Fitch eveneens een BBB quotering met stabiele vooruitzichten.

- In de **"Ease of Doing Business 2014"**-indicator van de Wereldbank ten slotte, rangschikt Colombia op een 43e positie op 185 landen, terwijl België een 36e plaats inneemt. Het land boekte het meeste vooruitgang op het vlak van de verbetering van de regelgeving voor lokale ondernemers in de Latijns-Amerikaanse en Caraïbische regio. Ook bevindt Colombia zich onder de 20 landen wereldwijd die de kloof met de globale "goede-praktijken" het meest hebben verkleind sinds 2005. Daarnaast verbeterde het land de toegang tot elektriciteit door het openen van een "one-stop-shop" voor elektriciteitsaansluitingen en door de efficiëntie van de interne processen van nutsbedrijven te verbeteren. Bovendien werd het afdwingen van contracten eenvoudiger door versimpelde en versnelede procedures voor handelsdisputen.

3 SECTORALE BENADERING

3.1 AGRO-INDUSTRIE 38

3.2 CONSTRUCTIE 40

3.2.1 TRANSPORTINFRASTRUCTUUR 40

3.2.2 SOCIALE INFRASTRUCTUUR 43

3.3 ENERGIE 45

3.3.1 KOOLWATERSTOFSECTOR 45

3.3.2 HERNIEUWBARE ENERGIE 47

3.1 AGRO-INDUSTRIE

LANDBOUW

Colombia is een van de landen met de grootste biodiversiteit ter wereld en beschikt over een overvloed aan natuurlijke rijkdommen, factoren die het land ontegensprekelijk een concurrentievoordeel verschaffen.

Het diverse klimaat en de unieke topografie laten de cultivatie van een breed gamma aan gewassen toe. Cacao, suikerriet, kokosnoot, bananen, rijst, katoen, tabak, maniok en het meeste van het rundsvlees worden geproduceerd in de warme contreien op een hoogte tussen 0 en 1.000 meter. De streken tussen 1.000 en 2.000 meter, met een meer gematigd klimaat, zijn beter geschikt voor de teelt van koffie, bloemen, maïs & andere groenten, en fruitsoorten zoals citrusvruchten, peren, ananas en tomaten. De koelere hoogvlaktes tussen 2.000 en 3.000 meter ten slotte, brengen vooral tarwe, gerst, aardappelen voort en lenen zich ook tot het kweken van melk- & pluimvee. Bovendien bieden alle regio's in het land de mogelijkheid tot bosbouw, variërend van tropisch hardhout in de laaglanden tot pijnbomen en eucalyptus in de hoger gelegen gebieden.

De Colombiaanse landbouwsector is in volle expansie. De branche vertegenwoordigt 6,5% van het BBP, stelt bijna 20% van de actieve bevolking tewerk en tekende in 2013 een reële groei op van 5,2%.

Internationaal is de republiek een van de grote uitvoerders van koffie, bloemen en bananen. In 2013 waren deze voedingsmiddelen goed voor een exportwaarde van respectievelijk USD 1.922.532, USD 1.334.597 en USD 763.859. Colombia rangschikt zich hiermee in de wereldwijde top drie voor elk van deze items. Alle landbouwproducten samen nemen bijna 8% van de totale export in beslag.

"PROCESSED FOOD & BEVERAGES"

Naast de primaire voedingswaren specialiseert Colombia zich de jongste jaren in "food & beverage-processing". Deze verwerkende industrie is goed voor 28% van de industriële productie en vertegenwoordigt 22% van de werkgelegenheid. De "food & beverages-processing"-sector beschikt over state-of-the-art technologie en moderne communicatiemiddelen.

Colombia produceert verschillende intermediaire en eindproducten. De voedselbranche kan onderverdeeld worden in 9 subsectoren: suikerwaren, rijstwaren, granen, vegetarische oliën & margarine, chocolade & snoepgoed, vleesproducten, dierenvoeding, brood & pasta, en overige. De drankenindustrie omvat 3 subsectoren: bier, frisdranken & sappen en sterke dranken.

De sector is echter sterk afhankelijk van import, zowel wat ingrediënten zoals kruiden, conserveringsmiddelen en smaak- en bindmiddelen betreft, als wat de machines en de uitrusting betreft. Om dit in perspectief te plaatsen: de "food & beverages-processing"-industrie vertegenwoordigt 5,4% van de Colombiaanse import.

Met het wijzigende consumptiepatroon (zie Hoogwaardige voedingsmiddelen) stijgt ook de nood aan andere en hoogwaardigere input voor de "food & beverage-processing"-branche.

HOOGWAARDIGE VOEDINGSMIDDELEN

Als gevolg van de economische groei van de voorbije jaren verandert ook het aankooppatroon van de Colombiaanse consumenten. Op een populatie van iets meer dan 48 miljoen inwoners, woont ongeveer 72% in grote steden. De meerderheid hiervan maakt deel uit van een opkomende klasse met een stijgende koopkracht. Deze groep is bereid kwaliteitsproducten aan te schaffen en wil hier, in bepaalde gevallen, zelfs een hogere prijs voor betalen. Aankoopbeslissingen vertonen steeds meer gelijkenissen met die van consumenten in economisch meer ontwikkelde landen en worden alsmaar vaker gebaseerd op kwaliteit en prijs. Het resultaat is dat de vraag naar hoogwaardige voedingsmiddelen stijgt.

Een aantal internationale ketens is al aanwezig in het land. Voorbeelden hiervan zijn de Nederlandse groep Makro, de Franse groepen Carrefour en Exito, een onderneming die voor 47% gefinancierd wordt door de Franse groep Casino. Allemaal beschikken ze over een lokaal distributienetwerk, met vooral kleinere "Express"-verkooppunten. Uit een rapport van Euromonitor blijkt namelijk dat Colombianen voor hun voedingsaankopen verdeelpunten op wandelafstand verkiezen, zoals lokale supermarkten en kruidenierszaken.

In de Colombiaanse winkelrekken is een breed gamma aan producten terug te vinden, van zowel nationale als buitenlandse oorsprong. In dit kader stijgt ook het aanbod en de vraag naar (duurdere en kwalitatief hoogstaande) delicatessen.

Dit veranderende consumptiepatroon opent perspectieven voor Belgische exporteurs.

OPPORTUNITEITEN

- delicatessen
- bieren en ciders
- wafels, chocolade en koekjes
- diepgevroren producten
- aardappelen
- biologische, ecologische en organische producten
- melkproducten
- meng- en filterapparatuur
- machines om te verpakken
- machines voor vleesverwerking
- ...

3.2 CONSTRUCTIE

Constructie is een van de meest dynamische sectoren van de Colombiaanse economie. In 2013 groeide deze branche met 9,8%, terwijl de economie in zijn geheel een toename kende van 4,2%. Ook naar de toekomst toe verwachten experten een aanhoudende stijging, aangedreven door investeringen in de transport- en sociale infrastructuur.

3.2.1 TRANSPORTINFRASTRUCTUUR

De economisch gunstige situatie van de voorbije jaren, in combinatie met de verdere internationalisering van de economie, hebben de nood aan een robuust infrastructuurnetwerk aanzienlijk verhoogd.

Momenteel scoort Colombia in internationale vergelijkingen eerder zwak wat haar vervoersnetwerk betreft. In het "Global Competitiveness Report 2013-2014" van het World Economic Formum wijst het bedrijfsleven de inadequate transportinfrastructuur aan als de 2e belangrijkste hindernis voor het zakendoen in het land. Op basis van een studie van de Wereldbank behaalt de republiek dan weer een 97e positie uit een totaal van 160 landen in termen van logistiek en infrastructuur. Het rapport berekende dat de logistieke kost van handeldrijven in Colombia de 2e hoogste is van Latijns-Amerika.

Deze factoren in rekening genomen heeft de overheid de verbetering van de transportinfrastructuur bovenaan haar agenda geplaatst. Ze heeft een ambitieus moderniseringsprogramma op poten gezet, gericht op de opwaardering en de uitbreiding van de verschillende elementen van het netwerk, i.e. het wegennet, het spoor, de havens & binnenwateren, de luchthavens en het stedelijk transport. Voor de periode 2011-2021 wordt een budget van bijna USD 50 miljard vrijgemaakt.

De implementatie van de projecten verloopt via publiek-private-partnerschappen (PPP), in de vorm van "build-operate-tranfer"-concessies. Deze staan open voor zowel nationale als internationale ondernemingen. De aanbestedingen worden beheerd door het National Infrastructure Agency/ Agencia Nacional de Infraestructura (ANI).

Het ANI voorspelt een significante toename van het aantal concessies in 2014. De organisatie verwacht dat de overheidsinvesteringen in de komende jaren zullen stijgen, van 1,5% van het BBP in 2013 tot 3 à 6% van het BBP tegen 2016.

Geraamde budgetten voor de investeringen in transportinfrastructuur:

	2011-2021 (USD miljard)
Wegennet	28
Spoorweg	10
Transport over binnenwateren	1,5
Havens	1,5
Luchthavens	1
Stedelijk transport	7
Totaal	**49**

Bron: Ministerie van transport

WEGENNET

Wegvervoer is de dominante vorm van transport in het land. Toch is amper 20% van de wegen verhard en is slechts een minimum aan autosnelwegen voorzien van 4 rijstroken. In het "Global Competitiveness Report 2013-2014" rangschikt Colombia voor de kwaliteit van haar wegennet op een 130e positie uit 148 landen.

Om de achterstand in deze subsector aan te pakken is de regering gestart met de transformatie van de wegeninfrastructuur. Hiervoor wordt USD 28 miljard vrijgemaakt, meer dan de helft van het totale budget voor transportwerken.

Het belangrijkste project is het "Fourth Generation (4G) of the Road Concessions Program". Dit plan omvat de bouw van 40 segmenten, die samen meer dan 8.000 km aan nieuwe wegen vertegenwoordigen, met een geraamd budget van bijna USD 25 miljard. Het programma is niet enkel het meest omvangrijke in de geschiedenis van het land, maar is tevens het grootste in Latijns-Amerika.

De concessies kunnen onderverdeeld worden in 7 groepen verspreid over het land:

SPOORNET

Het Colombiaanse spoornetwerk kan getypeerd worden als verouderd en beperkt in omvang. Het net omvat 3.300 km aan spoorwegen, waarvan slechts 756 km aan actieve lijnen. Deze worden uitgebaat door privéondernemingen via concessiecontracten. Van de overige infrastructuur zal een deel, via concessieovereenkomsten, in de komende jaren worden heropgebouwd. Toch blijft bijna de helft van de spoorlijnen inactief.

De regering heeft een budget van USD 10 miljard uitgetrokken voor de heropbouw en het vervolledigen van het spoornetwerk in de periode 2011-2021. Tegen 2018 dient de lengte van de actieve spoorlijnen uitgebreid te worden tot 2.353 km.

Het systeem wordt onderverdeeld in 5 "netwerken", hoofdzakelijk gesitueerd in het noordwestelijke deel van het land:

- Central Railway System
- Atlantic Railway System Network
- Highland Railways
- El Carere Rail Network
- Pacific Railway Network

Omschrijving	Regio	Geraamd budget (USD miljard)
Centrum-zuid	Caldas, Cundinamarca, Tolima, Huila en Putumayo	1,3
Zuid-west	Tolima, Quindío, Valle, Cauca en Nariño	2,75
Centrum-west	Arauca, Casanare, Cundinamarca, Meta en Vichada	3,93
Caraïben	Cesar, Bolivar en van Cordoba noordelijk richting Guajira	2,91
Cordillera Oriental	Boyacá, Santander, Cundinamarca, Meta en Caldas	5,43
Autopistas de la prosperidad	voornamelijk in Antioquia, noordelijk Risaralda en Tolima	7,25
Kleine concessies	Santander en ten noorden van Santander	0,87
Totaal		**24,44**

Bron: National Infrastructure Agency/Agencia Nacional de Infraestructura

Voor meer info zie: www.ani.gov.com

Daarnaast bestaan er ook een aantal privé-initiatieven zoals:

- Interoceania Rail Network: spoorlijn tussen de koffiestreek en Santa Maria van circa 1.088 km in lengte
- Transandino Rail: spoorlijn tussen de steden Buenaventura, Palmira, Ibague, Neiva, Villavincencio en Puerto Gaitan
- Carare-Caribe: spoorlijn als verbinding tussen het binnenland en de Caraïbische kust, met als belangrijke doelstelling het vrachtvervoer, van vooral steenkool, naar de havens te vereenvoudigen

HAVEN

Colombia is strategisch gelegen op het kruispunt tussen Noord- en Zuid-Amerika. Ook grenst het land als enige van het continent aan zowel de Atlantische als de Pacifische Oceaan. Als gevolg beschikt de republiek over een comparatief voordeel in de Latijns-Amerikaanse regio wat het transport van zeevracht betreft.

Meer dan 90% van de Colombiaanse buitenlandse handel verloopt via maritieme weg. De belangrijkste zeehavens zijn de haven van Santa Marta, de haven van Barranquilla en de haven van Cartagena aan de Caraïbische kust, en de haven van Buenaventura aan de Atlantische kust. Samen verwerken zij meer dan 106 miljoen MT goederen op jaarbasis. De Colombiaanse havens vormen het vertrekpunt van meer dan 3.000 vrachtroutes, geëxploiteerd door 28 rederijen, met bestemmingen naar 500 havens wereldwijd. Het havenbeheer wordt geregeld via concessieovereenkomsten afgesloten tussen de overheid en private spelers.

De Colombiaanse overheid heeft in haar beleidsplan een verdubbeling van de havencapaciteit vooropgesteld. Tegen 2018 zou het verwerkingspotentieel van vrachtgoederen moeten stijgen tot 254 miljoen MT op jaarbasis. Hierbij wordt in eerste instantie gefocust op de havens van Cartagena en Buenaventura.

BINNENWATEREN

De totale lengte aan bevaarbare rivieren wordt geschat op 18.000 km, waarvan momenteel 7.000 km permanent in gebruik is. Het economisch potentieel is enorm, temeer gezien een binnenvaartschip maar liefst 75 vrachtwagens kan vervangen.

De overheid heeft een plan uitgewerkt om de binnenwateren (opnieuw) bevaarbaar te maken. Hiervoor heeft ze een bedrag van USD 1,5 miljard vrijgemaakt. De hoofdrivieren in het land zijn de Magdalena, de Atrato, de Orinoco en de Amazone.

Het belangrijkste project is het herstel van de bevaarbaarheid van de Magdalena en haar zijrivieren. De "Río Magdalena" is ongeveer 1.500 km lang en was ooit de belangrijkste commerciële ader van het land. Het gehele bassin beslaat 4.254 km. Ook wordt de verbinding met de haveninfrastructuur verbeterd.

LUCHTHAVEN

Colombia telt 643 luchthavens, waarvan 13 geschikt zijn voor internationaal verkeer. De luchthavens doen vooral dienst voor personenvervoer. In 2012 verwerkten zij 24,5 miljoen passagiers, zowel op nationale als internationale vluchten. Tegen 2018 wil de overheid de capaciteit verhogen tot 34 miljoen passagiers op jaarbasis. Hiervoor heeft ze een budget van USD 1 miljard vrijgemaakt.

STEDELIJK TRANSPORT

Met de implementatie van het "Rapid Transit Bus System" (Transmilenio), het stedelijk transportsysteem in Bogota, speelde Colombia een echte pioneersrol. Het systeem werd in 2000 gelanceerd en bestaat vandaag uit een vloot van circa 1.400 flexibele bussen die op speciaal ontworpen buslanen doorheen de stad rijden. Dagelijks maken bijna 1,8 miljoen personen gebruik van het netwerk. Het is een van de grootste BRT- (Bus Rapid Transit) systemen ter wereld. Het ontwerp is in verschillende steden wereldwijd overgenomen, zoals in Kaapstad, Jakarta, Santi-

ago de Chile, Guangzhou en Delhi. Naast bussen omsluit het netwerk ook wandelpaden, bruggen, pleinen en boulevards.

Volgend op het succes van Transmilenio lanceerde de regering in 2012 het "Integrated Mass Transit System" (SITP), een nieuw project voor stedelijk transport in Bogota. Het plan bouwt voort op Transmilenio, maar integreert de verschillende buslijnen in de stad. Naast Transmilenio bestaat er in Bogota namelijk nog een ander veelvuldig gebruikt bussensysteem, genaamd het "Collective Public Transport". Dit chaotische netwerk van bussen wordt uitgebaat door duizenden individuele eigenaars-uitbaters die op hun beurt georganiseerd zijn in 66 verschillende privébedrijven.

De intrede van het SITP zal de uitstoot aanzienlijk verminderen. De oudste, meest vervuilende bussen zullen uit het straatbeeld verdwijnen. Een deel ervan zal geleidelijk worden vervangen door nieuwe, meer efficiënte modellen. De totale omvang van de vloot zal met 30% worden teruggeschroefd.

Het SITP wordt aangevuld met een systeem van pendeltreinen, die de voorsteden zullen verbinden met de binnenstad. Ook zijn er plannen voor de bouw van kabelbanen/gondelliften en een metro in het stadscentrum van Bogota.

Daarnaast worden verschillende andere stedelijke infrastructuurprojecten in beschouwing genomen, waaronder het Rapid Transit Bus System (BRT) in Cúcuta.

3.2.2 SOCIALE INFRASTRUCTUUR

Naast een verbetering van het transportnetwerk voorziet de overheid in een upgrade van de sociale infrastructuur. Interessante opportuniteiten zijn aanwezig in sectoren als huisvesting, jeugdcentra, overheidsgebouwen en het gevangeniswezen.

◆ HUISVESTING

Op basis van een studie van DANE, kampt Colombia met een tekort van maar liefst 3,8 miljoen woningen. De meest kwetsbare groep zijn de "desplazados", een lage inkomensbevolkingsgroep die in het verleden gedwongen werd om hun land en huizen te verlaten als gevolg van het militaire conflict tussen de overheid en de gewapende guerrillastrijders.

De overheid komt (ten dele) tegemoet aan deze problematiek via de vooropgestelde bouw van 1 miljoen (sociale) woningen voor de allerarmsten. In 2012 werden al ongeveer 89.000 woonunits opgetrokken. In 2013 bedroeg dit aantal 136.000.

◆ JEUGDCENTRA

Geschat wordt dat er momenteel ongeveer 2,8 miljoen kinderen onder de 6 jaar tot de meest arme groep binnen de Colombiaanse samenleving behoren. De overheid wil via het "Early Childhood Development Plan" (ECD) onderwijs verschaffen aan 1,2 miljoen onder hen. In deze context voorziet ze de bouw van zorgcentra onder PPP-structuren. Het prijskaartje voor deze centra moet nog nader worden bepaald.

◆ OVERHEIDSGEBOUWEN

De overheid heeft de opwaardering van 3 overheidsgebouwen op haar agenda geplaatst, namelijk de "Superintendencia Notariado en Registro y Consejo Superior de la Judicatura" en het "Centro Administrativo Nacional" in Bogota, en het "Fiscalia General De la Nacion "in Cali. Het totale budget is moet nog worden bepaald.

◆ GEVANGENISWEZEN

De regering voorziet in een capaciteitsuitbreiding van de penitaire centra. Hierbij wenst ze private participaties aan te trekken voor de bouw, de materiaalvoorziening, het onderhoud, en de exploitatie & de levering van diensten geassocieerd met voedselvoorziening, wasserij, ongediertebestrijding en sociale integratie. Het budget wordt geraamd op USD 150 miljoen.

De investeringen spitsen zich toe op volgende instellingen: Popayan (Cauca), Picota (Bogota), Puerto Triunfo (Antioquia), Giron (Santander) en de regionale gevangenissen in "Eje Cafetero" en"Region Caribe".

OPPORTUNITEITEN

- ◇ Ingenieurs-en constructiediensten
- ◇ Intelligente transportsystemen
- ◇ Spoorwegmateriaal en –diensten
- ◇ Verhuur van zware machines
- ◇ Ontwerpen van bruggen
- ◇ Materieel en dienstverlening rond verkeersveiligheid
- ◇ Tolsystemen voor de autosnelwegen
- ◇ Navigatiesoftware
- ◇ ...

3.3. ENERGIE

3.3.1 KOOLWATERSTOFSECTOR

De Colombiaanse koolwaterstofsector beleeft een boom zonder voorgaande. De exploratie- en exploitatieactiviteiten zitten in een stijgende lijn als gevolg van de doorgevoerde juridische en fiscale hervormingen, in combinatie met een verbeterde veiligheidssituatie. Colombia heeft de branche opnieuw aantrekkelijk gemaakt voor buitenlandse investeerders. In 2013 vertegenwoordigde de koolwaterstofsector bijna 50% van alle DBI in het land.

In 2003 werden de olie- gas- en steenkoolbranche volledig geliberaliseerd. Privébedrijven uit binnen-en buitenland kunnen sindsdien bieden op exploratie- en productie- (E&P) contracten en dit in rechtstreekse concurrentie met Ecopetrol, de voormalige staatsgeleide onderneming die voordien de volledige controle van de sector in handen had.

Ook werd een nieuw agentschap opgericht, het Agencia Nacional de Hidrocarbos (ANH). Deze overheidsinstelling werd belast met het beheer van de nationale koolwaterstofbronnen en de toewijzing van E&P-contracten. De toekenning verloopt in regel via een tenderprocedure.

Op fiscaal gebied paste de overheid het royalties-systeem aan. De vaste belasting van 20% werd vervangen door een glijdende heffing van 8 tot 25%, afhankelijk van het productieniveau.

De laatste grote concessie-ronde (Ronda Colombia 2012) dateert van 2012. In dat jaar werden maar liefst 115 "E&P-blocks" toegekend, aan een totaal van 27 ondernemingen. Ook voor 2014 staan een reeks concessies op de agenda.

OLIE

Begin 2014 werd de gekende voorraad ruwe olie becijferd op 2,4 miljard vaten. Dit betekent dat Colombia, op basis van het huidige productieniveau, nog tot 2018 in haar eigen consumptie kan voorzien. Om de lange termijn "security of supply" veilig te stellen, heeft de regering de uitbreiding van de oliestock aangeduid als een beleidsprioriteit. Voor 2014 zijn 570 nieuwe exploratieboringen gepland.

De output kende de voorbije jaren een enorme groei en steeg tussen 2008 en 2012 met maar liefst 60,5%. In 2013 werd voor het eerst de kaap van 1 miljoen vaten/dag overschreden. Ook naar de toekomst toe voorziet het ministerie van mijnen en energie een verdere toename. Volgens deze instantie zou het haalbaar zijn om tegen 2020 1,3 miljoen vaten per dag boven te halen.

Meer dan de helft van de olie wordt geëxporteerd. In 2013 vertegenwoordigde de uitvoer van ruwe petroleum USD 27,6 miljard, of 47%, van de totale export.

Het grootste olieveld van het land is dat van Rubiales, gelegen in het departement Meta. Rubiales is goed voor bijna 1/5 van de totale Colombiaanse petroleumproductie en wordt uitgebaat door een joint venture tussen het Canadese Pacific Rubiales en Ecopetrol. Andere belangrijke velden zijn Cano Limon, Castilla, en Cupiagua.

GAS

Eind 2012 werden de gekende reserves natuurlijk gas berekend op circa 5,7 triljoen kubieke voet.

Het gros hiervan is gelegen in het "Llanos-bekken", terwijl de huidige infrastructuur zich vooral bevindt in het "Guajira-bekken".

Ook de gaswinning is de laatste jaren fors gestegen. Tussen 2007 en 2011 verdubbelde deze tot bijna 387 miljard kubieke voet op jaarbasis. Het gevolg is dat het aanbod sinds kort de vraag overstijgt. Momenteel wordt enkel geëxporteerd naar buurland Venezuela, al zijn er plannen om de export uit te breiden naar andere landen.

De grootste producent van natuurlijk gas in het land is het Amerikaanse Chevron, met meer dan 600 miljoen kubieke voet op dagbasis.

STEENKOOL

In 2012 beschikte Colombia over een geschatte steenkoolreserve van 5.557 miljoen short ton (MMst), het grootste reservoir in Latijns-Amerika. Met een output van 98,1 MMst in datzelfde jaar was het land tevens de belangrijkste producent van het continent.

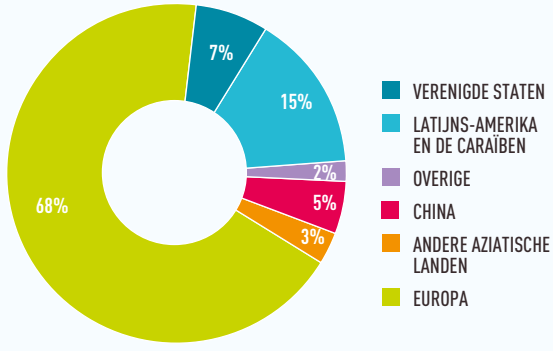
Het gros van de gedolven steenkool is bestemd voor export (bijna 95% van de totale productie), met Europa als belangrijkste afzetmarkt (68%). Recent ging de uitvoer zich ook steeds meer op Azië (8%) en dan vooral op China (5%) concentreren. Volgens gegevens van het "Global Trade Information Services" is Colombia de vijfde grootste steenkoolexporteur ter wereld, na Indonesië, Australië, Rusland en de Verenigde Staten.

De steenkoolmijnen bevinden zich hoofdzakelijk op het La Guajira schiereiland, dat grenst aan de Caraïbische kust.

De grootste kolenproducent is het "Carbones del Cerrejon"-consortium, dat samengesteld is uit het Anglo-Amerikaanse BHP Billiton en Xstrata. De groep baat het Cerrejon Zona Norte (CZN)-project uit, de grootste open kolenmijn in Latijns-Amerika en tevens een van de grootste ter wereld.

Op basis van investeringsprojecties zal de steenkoolsector de volgende 4 jaar een heuse boom ondergaan. Grote internationale ondernemingen voorzien gedurende deze periode investeringen van meer dan 9.500 miljoen dollar.

STEENKOOLEXPORT (2012)

Bron: U.S. Energy Information Administration, Global Trade Information System

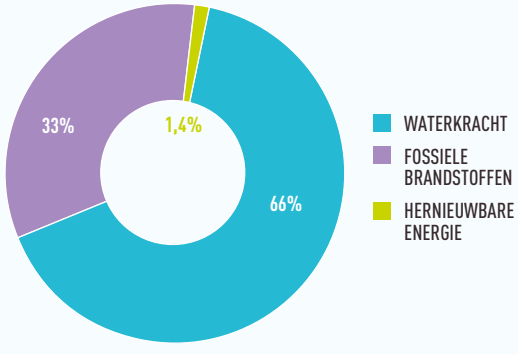
3.3.2 HERNIEUWBARE ENERGIE

Hoewel het aandeel hernieuwbare energie in de Colombiaanse energiemix vandaag nog relatief beperkt is (1,4%), werkt de overheid aan een diversifiëring van het portfolio, waarbij ook groene energie een belangrijkere rol toebedeeld krijgt. Tegen 2015 moet 3,5% van de voorziening afkomstig zijn uit alternatieve bronnen, terwijl dit percentage tegen 2020 moet stijgen tot 6,5%. In deze context wordt ingezet op waterkracht, biomassa, wind- en zonne-energie.

Hierbij is het belangrijk te vermelden dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen grote hydro-installaties (>20MW) en kleine hydro-installaties (<20MW). De eerste groep wordt niet beschouwd als hernieuwbare, maar als conventionele energie.

De Colombiaanse overheid wenst privé-initiatieven in de sector te promoten. Ze is bezig met de ontwikkeling van een nieuw beleidskader rond publiek-private-samenwerking.

ENERGIEMIX COLOMBIA 2012

Bron: Rijksdienst voor ondernemend Nederland

WATERKRACHT

Waterkracht is de dominante vorm van energie in het land en vertegenwoordigt meer dan 65% in de energiemix. Toch blijft de bron grotendeels onderbenut. Het totale potentieel wordt berekend op 137GW, waarvan 93GW voor grote projecten (>20MW) en 25GW voor kleine projecten (<20MW), terwijl de geïnstalleerde capaciteit slechts 9GW bedraagt, waarvan 2,6MW afkomstig is van kleine installaties.

BIOMASSA

Ook op het gebied van biomassa zijn de opties aanzienlijk, zowel voor producten afkomstig uit de bosbouw als voor andere stromen.

Proexport, de overheidsinstantie verantwoordelijk voor exportpromotie, raamt dat de gebieden geschikt voor commerciële bosbouw een omvang hebben van ongeveer 17 miljoen hectaren, waarvan momenteel slechts 2% als dusdanig wordt aangewend. Regio's die het best geschikt zijn voor houtwinning zijn de Caraïbische kust, de Magdalena-rivierdelta, de Orinoquía-regio en het zuidwestelijke deel van het land. Meer dan 10 boomsoorten komen in aanmerking om ingezet te worden als biomassastromen, dankzij hun hoge rendement en korte levenscyclussen. Ter illustratie, de eucalyptus heeft een gemiddelde oogst van 30 m^3/ha/jaar en een rotatie van 8 jaar.

Op basis van een onderzoek, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van milieu, huisvesting en ruimtelijke ordening, blijkt dat ook niet-bosproducten interessant zijn. Het stroompotentieel uit deze bronnen wordt berekend op 2,58GW, met suikerriet, koffie en koeienmest als meest veelbelovend.

ENERGIE-EN STROOMPOTENTIEEL BIOMASSA, 2010

BIOMASSA TYPE	ENERGIEPOTENTIEEL (PJ/jaar)	STROOMPOTENTIEEL (MW)
(Agro)-industriële biomassa		
Palmolie	16	101
Suikerriet	118	747
Panela suikerriet	81	513
Koffie	49	310
Rijst	27	171
Subtotaal	**291**	**1.842**
Biomassa van dierlijke residuen		
Koeien	84	532
Varkens	4	25
Kippen	29	184
Subtotaal	**117**	**741**
Stedelijk afval		
Markten en opslagplaatsen	0,09	0,50
Snoeihout	0,10	0,60
Subtotaal	**0,19**	**1,10**
Totale biomassapotentieel	408,19	2.584,10

Bron: Corpoema

WINDENERGIE

De windmogelijkheden zijn beduidend en behoren tot een van de hoogste in Latijns-Amerika. De beste gebieden bevinden zich in het noordelijke deel van het land, meer bepaald in het departement La Guajira. De offshore regio's laten windsnelheden tot 9 meter/seconden opmeten (klasse 7- winden), de enige andere regio in Zuid-Amerika waar zulke kracht wordt waargenomen is de Patagonia-streek in Chili en Argentinië. Volgens berekeningen zou La Guajira beschikken over een totaal windpotentieel van 18 GW, voldoende om 2maal aan de binnenlandse energievraag te voldoen.

De geïnstalleerde capaciteit blijft echter laag. Het enige operationele project is het Jepirachi-windpark, uitgebaat door Empresas Públicas de Medellín (EPM). Dit park heeft 15 turbines die samen 19,5 MW aan elektriciteit opwekken. Daarnaast worden een aantal andere projecten onder beschouwing genomen, waaronder een 200 MW-windpark in Ipapure, eveneens in het noorden van het land.

ZONNE-ENERGIE

Colombia geniet, dankzij haar locatie in de tropen dicht bij de evenaar, over belangrijke perspectieven wat zonne-energie betreft. De gemiddelde jaarlijkse irradiatie is het hoogst in de gebieden aan de Caraïbische kust (1.825 kWh/m^2) en meer specifiek in het departement La Guajira (2.190 kWh/m^2). La Guajira vertoont hiermee een potentieel dat vergelijkbaar is met streken die wereldwijd bekend staan om hun hoge zonne-energiepotentie, zoals California (2.555 kWh/m^2 op jaarbasis), het Midden-Oosten en Sub-Saharaans Afrika (2.200 kWh/m^2 op jaarbasis).

Het land beschikt momenteel over een geïnstalleerde capaciteit van 6MW, afkomstig van 78.000 zonnepanelen. Dit vermogen wordt vooral gebruikt voor rurale applicaties en wegensignalisatie.

OPPORTUNITEITEN

- Grondsanering en waterzuivering
- Milieuconsulting en diensten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen
- Diensten voor de bouw van olievelden
- Consulting op het gebied van geologie, geofysica en seismologie
- Productie- en veiligheidsapparatuur
- Pijpleidingen, pompen, gespecialiseerde machinerie en aanverwant materiaal
- Expertise in wind- en zonne-energie
- Expertise in biomassa
- ...

4

RECENTE SUCCES-VERHALEN

FYTOLAB 52

ERC BELGIUM 53

SCABAL 54

FYTOLAB

SECTOR: VOEDINGSINDUSTRIE

Fytolab is een gespecialiseerd laboratorium met expertise in de analyse van pesticideresiduen en andere schadelijke stoffen in voeding. Het hoofdlabo werd opgericht in 2001 als een spin-off van de Universiteit Gent en is gevestigd in Gent-Zwijnaarde. De onderneming telt een 60-tal werknemers.

Bij de uitvoering van de analyses controleert Fytolab of de residuen en de schadelijke stoffen voldoen aan de wettelijk opgelegde limieten. De activiteiten kaderen dus in de voedselveiligheid en de kwaliteitssystemen van de klanten, zodat deze op hun beurt hun producten beter kunnen doorverkopen. Op jaarbasis onderzoekt Fytolab 45.000 stalen, vooral van groenten, fruit en granen.

Eind 2011 opende de onderneming een labo in Colombia, Bogota. De administratieve oprichting verliep vlot en de voorbereiding (technisch, aanwerving, opleiding, inrichting gebouw, transport en installatie apparatuur) nam ongeveer 1 jaar in beslag. Het labo is volledig gericht op de residu-analyse van pesticiden op lokaal geteelde producten (fruit, koffie, cacao) die worden verhandeld en geëxporteerd.

Het labo in Bogota is gestart met 4 medewerkers, allen met een goede kennis van het Engels, die een opleidingsperiode van 2 maanden doorliepen in België. Vandaag zijn er 7 mensen tewerkgesteld. Naar werking toe (kwaliteitssysteem, procedures, apparatuur) is het labo een mini-kopie van het Belgische hoofdlabo. Het kwaliteitssysteem (ISO 17025) is onderworpen aan audits door een Belgische instantie, om zo de Colombiaanse klanten garanderen dat de kwaliteit van een zelfde niveau is als dat van een labo in de EU, iets wat als zeer belangrijk wordt ervaren en Fytolab onderscheidt van haar concurrenten.

De belangrijkste markt is momenteel de export, maar langzamerhand nemen ook de aanvragen vanuit de retail en de industrie toe. Hoewel snel gefocust wordt op de prijs, zijn Colombianen ook gevoelig voor kwaliteit als ze zich moeten bewijzen ten opzichte van hun klanten. Eind 2013 heeft Fytolab Colombia een belangrijke openbare aanbesteding binnengehaald voor de Colombiaanse overheid (Invima). De ganse procedure duurde 6 maanden. Een goede begeleiding van een advocaat was hierbij noodzakelijk. Momenteel voert Fytolab een grootschalige monitoring uit van pesticideresiduen op allerlei Colombiaanse producten, iets wat haar reputatie lokaal aanzienlijk versterkt.

De probleempunten die Fytolab heeft ervaren in Colombia zijn: het transport van apparatuur (traag, importtaxen), het verkeer (wisselend rijden, files, vertraging luchtverkeer), de bureaucratie (papierwerk, tijdverlies) en het wantrouwen in betalingsverkeer (leveranciers op voorhand betalen). De openheid van het land, de werklust, de leergierigheid, het stabiele politieke & economische klimaat en de grote potentiële markt halen hierop echter de bovenhand.

Naar de toekomst wil Fytolab marktleider worden in Colombia wat residu-analyses betreft. Op korte termijn wil ze haar markt uitbreiden naar de omringende landen (Peru, Ecuador, Costa Rica, ...). *"We zijn onderweg, maar met een goed gevoel"*, Carine De Clercq - General manager Fytolab.

www.fytolab.com

ERC BELGIUM SA

SECTOR: FARMACEUTICA

ERC Belgium (Epitopoietic Research Corporation) is een farmaceutisch bedrijf actief in kankeronderzoek. De onderneming is gevestigd in het wetenschappelijk park Créalys in Gembloux. Ze werd opgericht in 2008 en specialiseert zich in de ontwikkeling, de fabricage en het klinisch testen van een innoverend immunotherapeutisch product voor de behandeling van *"glioblastoma multiforme"*, de meest agressieve vorm van hersenkanker, welke tot op vandaag ongeneeslijk is.

De onderneming investeert in cellulaire immunotherapie, dit betekent de stimulatie van het immuunsysteem tegen kanker, of nog eenvoudiger, *"de behandeling van kanker door kanker"*. Deze procedure combineert cellen geëxtraheerd uit de tumor van de patiënt met cellen van andere kankerpatiënten met glioblastoma. Het vaccin wordt versterkt met verschillende bijproducten en vervolgens toegediend aan de patiënt. Op deze wijze wordt een meer aangepaste immunologische reactie uitgelokt die niet enkel kan leiden tot het afstoten van de tumor, maar eveneens tot de opbouw van een immunologisch geheugen dat een eventuele toekomstige terugval kan verhinderen.

In 2007 diende ERC Belgium een internationale patentaanvraag in voor dit antikankervaccin. In 2013 verkreeg de onderneming een licentie van de FDA (Food and Drug Administration) voor het uitvoeren van een klinische studie fase II in de Verenigde Staten en verkreeg het vaccin het statuut Weesgeneesmiddel van de MEA voor Europa.

Het bedrijf stelt momenteel 5 werknemers tewerk in België, een in Spanje, twee in de Verenigde Staten, twee in Colombia en twee in Nederland. De onderneming is eveneens actief of heeft initiatieven ondernomen in Italië, Griekenland, Hongarije, Canada, Denemarken en in Duitsland.

Het verhaal van in Latijns-Amerika begon in 2012, toen Paul Petit Jean, Chief Commercial Officer (directeur commercial), niet minder dan zes landen op het continent bezocht om er de producten van ERC Belgium voor te stellen. Aan het einde van het marktonderzoek was hij bijzonder onder de indruk van het potentieel van Colombia. Hierbij onderstreept hij het veelbelovende Colombiaanse economische herstel, de infrastructuur in volle ontwikkeling en de betrouwbaarheid van zijn gesprekspartners als belangrijke factoren bij zijn keuze. "Het is een land dat zich resoluut naar de toekomst richt", volgens Paul Petit Jean.

Het jaar daarop, in 2013, werd in Bogota de dochteronderneming ERCCOL opgericht, met de steun van AWEX. De twee werknemers van ERCCOL werken nauw samen met een gerenommeerd Colombiaans ziekenhuis, dat bij de behandeling van patiënten de therapeutische oplossing van ERC Belgium aanwendt. "Wij zullen dit platform gebruiken om uit te breiden naar de andere landen van het continent." Op termijn is het doel de inplanting van een productie-eenheid ter plaatse.

www.ercbelgium.com

SCABAL

SECTOR: TEXTIEL

Het Brusselse Scabal is een 3e generatie familiebedrijf, dat in 1938 werd opgericht door Otto Hertz. Vandaag wordt het geleid door JP Thissen, die hierin wordt bijgestaan door zijn zoon Gregor. De onderneming startte haar werkzaamheden als een textielhandelaar en een leverancier van stoffen.

Door de jaren heen is Scabal uitgegroeid tot een internationaal gerenommeerde speler op het gebied van luxekledij voor mannen. De huidige activiteiten kunnen onderverdeeld worden in drie hoofdcategorieën – de productie van stoffen van topkwaliteit voor levering aan de meest prestigieuze kleermakers en textielbedrijven over gans de wereld, maatwerk van kostuums, blazers en hemden, en een prêt-à-porter accessoirelijn.

Het bedrijf is actief op meer dan 65 internationale markten en stelt wereldwijd 600 mensen tewerk. De geconsolideerde jaaromzet omzet bedroeg EUR 42 miljoen in 2013.

Alle producten worden vervaardigd binnen Europa in een van de twee productiecentra. De stoffen worden geweven in het Verenigd Koninkrijk, terwijl de kledij wordt geproduceerd in Duitsland. Twee keer per jaar lanceert de onderneming tot 15 nieuwe stoffencollecties, wat in combinatie met het permanente assortiment en de speciale edities leidt tot maar liefst 5.000 verschillende beschikbare stoffen waaruit de klant te allen tijde kan kiezen. Daarnaast biedt de onderneming tot 200 gepersonaliseerde opties voor maatwerk aan. Bovenstaande elementen maken Scabal uniek in zijn vakgebied.

Sinds meer dan 20 jaar is de onderneming ook aanwezig in Colombia. Daarvoor werkt ze samen met "Marsanti", een exclusieve kleermaker met een boetiek in het meest prestigieuze winkeldistrict van Bogota. "Marsanti" is tevens de exclusieve distributeur van Scabal-producten op de Colombiaanse markt.

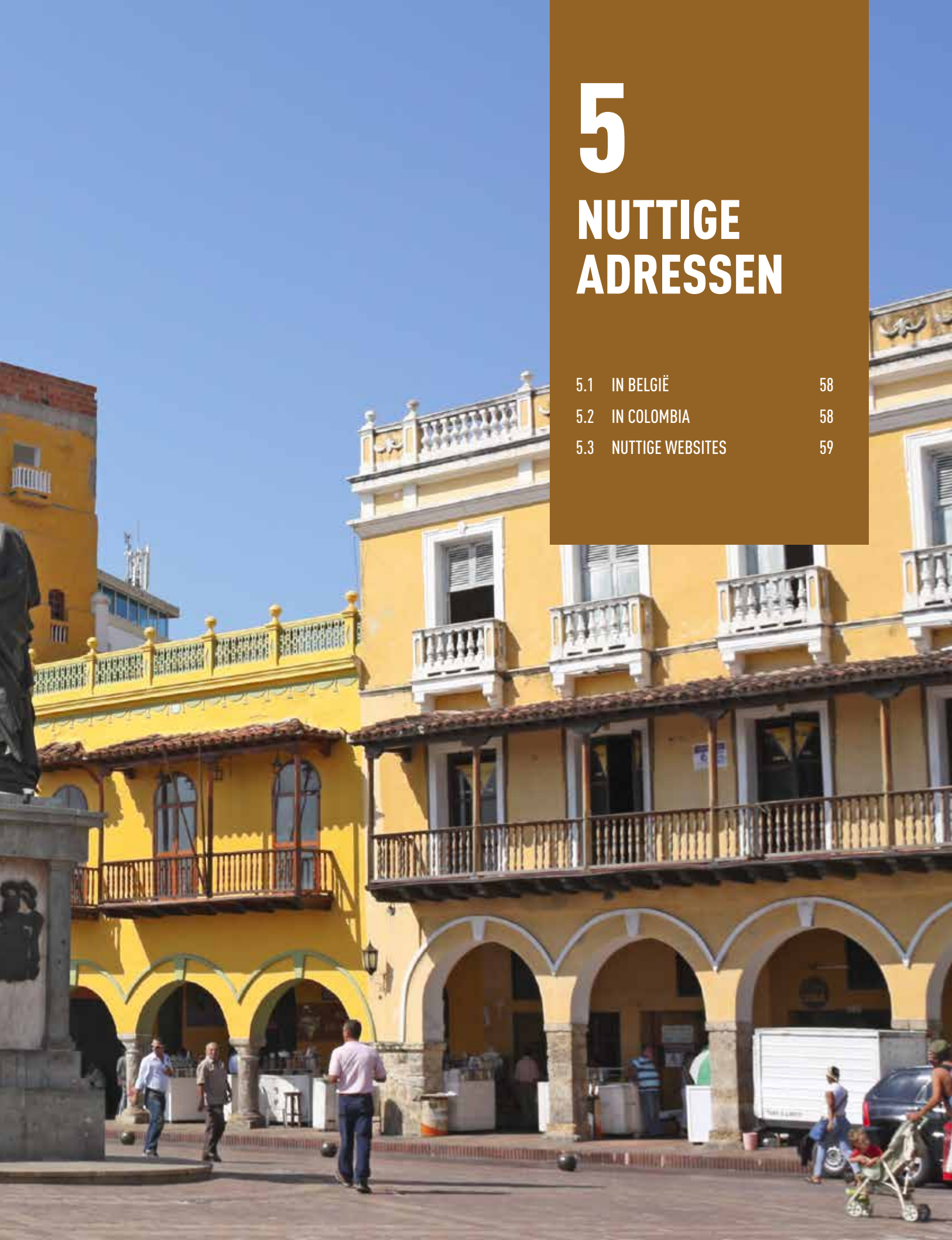
Om volledig up-to-date te blijven met de meest recente trends, de nieuwe collecties en de commerciële strategie van Scabal in Latijns-Amerika, bezoekt het "Marsanti"-team regelmatig het hoofdkwartier in Brussel.

Uitmuntende kwaliteit en dienstverlening staan centraal bij Scabal. Om deze op elk moment te kunnen garanderen startte de onderneming recentelijk met een "super express delivery service" naar Bogota. Dankzij dit nieuwe systeem is ze erin geslaagd de levertijd voor op maat gemaakt producten in te korten van 10 naar slechts 3 dagen.

www.scabal.com

5
NUTTIGE ADRESSEN

5.1 IN BELGIË 58
5.2 IN COLOMBIA 58
5.3 NUTTIGE WEBSITES 59

5.1 IN BELGIË

FLANDERS INVESTMENT & TRADE (FIT)
Koning Albert II- laan 37
1030 Brussel
+32 2 504 87 11
+32 2 504 88 99
info@fitagency.be
www.flandersinvestmentandtrade.be

BRUSSEL INVEST & EXPORT
Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
+32 2 800 40 00
+32 2 800 40 01
info@brusselsinvestexport.be
www.brusselinvestexport.be

AGENCE WALLONNE À L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ÉTRANGERS (AWEX)
Saincteletteplein 2
1080 Brussel
+32 2 421 82 11
+32 2 421 87 87
mail@awex.be
www.awex.be

AMBASSADE VAN COLOMBIA IN BELGIE
Ambassadeur:
Z.E. dhr. Jose Rodrigo RIVERA SALAZAR
Franklin Rooseveltlaan 96a
1050 Brussel
+32 2 649 56 79
+32 2 646 54 91
ebelgica@cancilleria.gov.co
www.belgica.embajada.gov.c

CONSULAAT-GENERAAL VAN COLOMBIA IN BRUSSEL, BELGIE
Consul:
Mevr. Maria del Pilar, GOMEZ VALDERRAMA
Louizalaan (Blue Tower) 326
1000 Brussel
+32 02 649 07 68
+32 02 649 24 04
consulado.colombia@scarlet.be

5.2 IN COLOMBIA

AMBASSADE VAN BELGIE IN COLOMBIA
Ambassadeur: Z.E. dhr. Jeroen COOREMAN
Calle 26B - n°4 A-45 - piso 7
Barrio La Macarena
Bogota DC
Colombia
+57 1 380 03 80
+57 1 380 03 40
bogota@diplobel.fed.be
www.diplomatie.belgium.be/colombia

FLANDERS INVESTMENT & TRADE
Flanders Investment & Trade beschikt niet over een eigen economische en commerciële attaché in Colombia. Vlaamse ondernemingen die in Colombia ondersteuning willen, kunnen zich echter wenden tot de economische en commerciële attaché van AWEX, Mevr. Marjorie INGHELS (zie hieronder)

AGENCE WALLONNE À L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ÉTRANGERS
Economisch en commercieel attaché:
Mevr. Marjorie INGHELS
c/o Embajada de Bélgica
Calle 26B - n°4 A-45 (Piso 7)
Edificio KLM- Barrio La Macarena
Bogota DC
Colombia
+ 57 1 380 03 30
+ 57 1 243 43 50
bogota@awex-wallonia.com
lima@awex-wallonia.com

BRUSSEL INVEST & EXPORT
Brussel Invest & Export beschikt niet over een eigen economische en commerciële attaché in Colombia. Brusselse ondernemingen die in Colombia ondersteuning willen, kunnen zich echter wenden tot de economische en commerciële attaché van AWEX, Mevr. Marjorie INGHELS (zie hierboven)

5.3 NUTTIGE WEBSITES

Ministerie van buitenlandse zaken
www.cancilleria.gov.co

Ministerie van mijnen en energie
www.minminas.gov.co/mme

Ministerie van handel, industrie en toerisme
www.mincit.gov.co

Ministerie van financiën
www.minhacienda.gov.co

National Infrastructure Agency
www.ani.gov.co

Ministerie van landbouw en plattelandsontwikkeling
www.minagricultura.gov.co

Ministerie van volksgezondheid en sociale bescherming
www.minsalud.gov.co

Ministerie van werkgelegenheid
www.mintrabajo.gov.co

Ministerie van onderwijs
www.mineducacion.gov.co

Ministerie van milieu en duurzame ontwikkeling
www.minambiente.gov.co

Ministerie van huisvesting, steden en territorium
www.minvivienda.gov.co

Ministerie van informatietechnologie en communicatie
www.mintic.gov.co

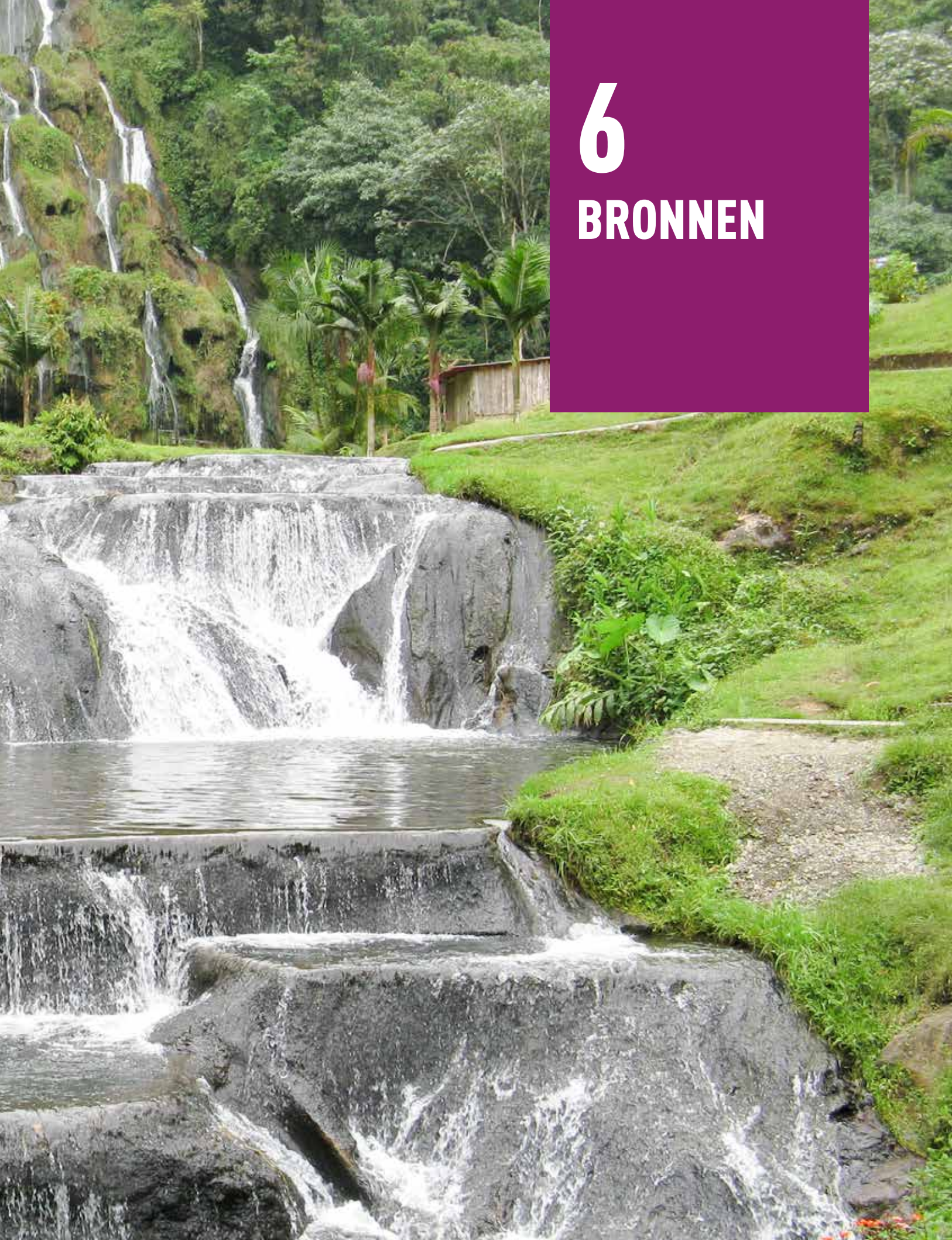
Ministerie van transport
www.mintransporte.gov.co

Ministerie van cultuur
www.mincultura.gov.co

Nationale bank
www.banrep.gov.co

Agencia Nacional de Hidrocarbos
www.anh.gov.co

6
BRONNEN

Flanders Investment & Trade
www.flandersinvestmentandtrade.be

Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers
www.awex.be

Brussels Invest & Export
www.brusselinvestexport.be

FOD Buitenlandse Zaken
www.diplomatie.be

Credendo Group
www.credendogroup.be

Wereldhandelsorganisatie
www.wto.org

Internationaal Monetair Fonds
www.imf.org

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
www.oecd.org

The Economist Intelligence Unit
www.eiu.com

Wereldbank
www.worldbank.org

Central Intelligence Agency
www.cia.gov

KPMG
www.kpmg.com

US Commercial Service
www.trade.gov/cs

Food and Agricultural Organization of the United Nations
www.fao.org

Reuters
www.reuters.com

Nederlands ministerie van economische zaken
www.agentschapnl.nl

US Energy Information Administration
www.eia.gov

Northon Rose Fulbright
www.nortonrosefulbright.com

Ambassade van Colombia in de Verenigde Staten
www.colombiaemb.org

Colombia reports
www.colombiareports.co

Swiss Colombian Chamber of Commerce
www.s-ge.com/en

Colombiaans nationaal departement van de statistiek (DANE)
www.dane.gov.co

Nationale bank van Colombia
www.banrep.gov.co

Bloomberg
www.bloomberg.com

Foxbusiness
www.foxbusiness.com

Global Association of Risk Professionals
www.garp.org

U.S. Department of State
www.state.gov

United Nations Economic Commission for Europe
www.unece.org

Mcbains Cooper
www.mcbainscooper.com/

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
www.rvo.nl

International Trade Center
www.intracen.org

Proexport
www.proexport.com.co

Agentschap voor Buitenlandse Handel
Montoyerstraat 3
1000 Brussel
+32 2 206 35 11
www.abh-ace.be

Flanders Investment & Trade
Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
+32 2 504 87 11
www.flandersinvestmentandtrade.be

Brussel Invest & Export
Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
+32 2 800 40 00
www.brusselinvestexport.be

Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers
Saincteletteplein 2
1080 Brussel
+32 2 421 82 11
www.awex.be

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kunnen noch het Agentschap voor Buitenlandse handel, noch zijn partners (Flanders Investment & Trade, Brussel Invest & Export en het Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers) verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Ze kunnen evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze studie.

Deze studie heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

DATUM VAN PUBLICATIE: SEPTEMBER 2014

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: FABIENNE L'HOOST

AUTEUR: ANNEKE LEYSEN

GRAFISCHE VORMGEVING EN UITVOERING: CIBLE COMMUNICATION (www.cible.be)

GEDRUKT OP PAPIER MET EEN FSC-LABEL

DEZE STUDIE IS OOK BESCHIKBAAR OP DE WEBSITE VAN HET AGENTSCHAP VOOR BUITENLANDSE HANDEL: WWW.ABH-ACE.BE